Kaupunginhallitus

Aika 16.11.2026 klo 14:00 -

Paikka Äänekoski Areena Pankkari

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
2	Pöytäkirjan tarkastus	4
3	Valtuuston päätösten täytäntöönpano, päätökset kokouksesta 9.11.2026	5
4	Vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2028–2029	6
5	Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2026 talousarvion muuttaminen	12
6	Poistosuunnitelman muuttaminen	13
7	Osavuosikatsaus 3/2026	16
8	Kaupunginhallituksen selvitys vuoden 2025 arviointikertomuksessa esitetystä	17
9	Hallintojohtajan virkavaalin vahvistaminen	45
10	Vesihuoltosuunnitelman laatimisen organisointi ja ohjausryhmän nimeäminen	50
11	Valtuustoaloite Koulunmäen yhtenäiskoulun ja Suolahden alkuopetuksen (1. ja 2. luokka) ryhmäkoko tulee olla korkeintaan 20 oppilasta	54
12	Valtuustoaloite paikallista asiantuntemusta hyödyntävä työryhmä kunnan investointien tueksi	61
13	Ilmoitusasiat	67
14	Lautakuntien pöytäkirjat	68
15	Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätökset	69

Puheenjohtaja Kari Kiiskinen

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Kiiskinen Kari	puheenjohtaja
	Flink-Liimatainen Piia	jäsen
	Liimatainen Tiina	jäsen
	Pentinpuro Anna-Riitta	jäsen
	Ruotsalainen Seppo	jäsen
	Tuikka Kimmo	jäsen
	Tiusanen Matti	1. varapuheenjohtaja
	Vertainen Johanna	2. varapuheenjohtaja
	Virtanen Matti	jäsen
Muu	Lunttila Tommi	valtuuston puheenjohtaja
	Kivimäki Ville	valtuuston 1. varapuheenjohtaja
	Martins Sirpa	valtuuston 2. varapuheenjohtaja
	Tuononen Matti	kaupunginjohtaja
	Hämäläinen Tapani	talousjohtaja
	Mäkelä Henriikka	hallintojohtaja
	Salmi Enni	nuorisovaltuuston edustaja

1
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

KH 16.11.2026

Muun toimielimen kuin valtuuston kokouksen koollekutsumisesta voimassa ovat Äänekosken kaupungin hallintosäännön 127 §:n määräykset ja toimielimen näiden nojalla tekemä päätös.

Kuntalain (410/2015) 103 §:n 2–3 momentin mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Puheenjohtajan ehdotus

Puheenjohtaja toteaa, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

2
Pöytäkirjan tarkastus

KH 16.11.2026

Kuntalain (410/2015) 107 §:n 1 momentin mukaan toimielimen päätöksistä pidetään pöytäkirjaa. Lain 140 §:n 1 momentin mukaan toimielimen pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 146 §:n 4 momentin mukaan pöytäkirja allekirjoitetaan ja tarkastetaan sähköisesti.

Puheenjohtajan ehdotus

Kaupunginhallitus valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa ja puheenjohtaja määrää pöytäkirjantarkastuksen tapahtuvaksi viimeistään keskiviikkona 18.11.2026 ja tarkastetun pöytäkirjan julkaistavaksi kaupungin verkkosivuilla pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen, kuitenkin viimeistään keskiviikkona 18.11.2026.

Kaupunginhallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Johanna Vertaisen ja Matti Virtasen.

Päätös

3
Valtuuston päätösten täytäntöönpano, päätökset kokouksesta 9.11.2026

KH 16.11.2026
71/00.03.01/2026

Kuntalain (410/2015) 39 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kunnanhallituksen tulee vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kuntalain 96 §:n mukaan, jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä taikka että valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai että päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus toteaa, että valtuuston 9.11.2026 tekemät päätökset eivät ole syntyneet virheellisessä järjestyksessä, valtuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa eivätkä päätökset ole muutenkaan lainvastaisia. Kaupunginhallitus päättää täytäntöönpanna sanotut päätökset.

Päätös

4
Vuoden 2027 talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2028–2029

KH 16.11.2026
317/02.02.00/2026

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Äänekosken kaupungissa taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta, josta ensimmäinen vuosi on sitova talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia eriä. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvioasetelma ja sitovuustaso

Talousarvioasetelma muodostuu kaupunginvaltuuston hyväksymän toimialue- ja lautakuntajaon pohjalle. Toimialat jakaantuvat yhden tai kahden lautakunnan alueisiin, jotka jakaantuvat edelleen vastuualueisiin ja tulosalueisiin. Kaupunginvaltuustolle talousarvion sitovuustaso esitellään hyväksyttäväksi vastuualuetasolla tarkastuslautakunnan, työllisyysaluelautakunnan, opetus- ja kasvatuslautakunnan, kulttuuri- ja liikuntalautakunnan, kaupunkirakennelautakunnan ja ympäristölautakunnan osalta . Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Valmistelu

Kaupunginhallitus antoi (15.6.2026 , § 190) vuoden 2026 talousarvion laadintaohjeen ja alustavat määrärahakehykset. Valtuuston talousarvioseminaarit pidettiin 17.9.2026 ja 26.10.2026 Kaupunginhallituksen talousarvioseminaari pidettiin 28.9.2026. Toimialat valmistelivat talousarvioesityksensä ja lautakuntakäsittelyt olivat loka-marraskuussa. Lautakuntien esitykset perustuivat

pääsääntöisesti annettuihin määrärahakehyksiin. Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus pohjautuu pitkälti lautakuntien esityksiin.

Henkilöstö

Äänekosken kaupungin henkilöstöohjelma ulottuu vuoteen 2028. Henkilöstöohjelmassa määritellään Äänekoski-ilmiöön pohjautuvat tavoitteet henkilöstön ja työyhteisöjen hyvinvoinnin edistämiseen, osaavan työvoiman saatavuuteen (veto- ja pitovoima), osaamisen kehittämiseen sekä johtamiseen ja esihenkilötyöhön.

Tärkeimmät toimenpiteet on koottu kolmen kärkitavoitteen alle, jotka ovat:

- hyvä työelämä
- kestävä työympäristö
- sujuva ja vaikuttava työ.

Talouden tasapainottamisen toimet jatkuvat vuonna 2027. Niillä on vaikutusta mm. henkilöstömäärään ja työtehtävien sisältöön. Yhdessä toimialojen kanssa jatketaan mahdollisimman hyvää ja ennakoivaa henkilöstösuunnittelua huomioiden muuttuva toimintaympäristö ja sen edellyttämät sopeuttamistarpeet.

Tavoitteemme vuodelle 2027 rakentuvat keväällä 2026 päivitetyn henkilöstöohjelman mukaisesti. Tavoitteiden toteutumista seuraamme edelleen henkilöstökyselyn, terveysperusteisten poissaolojen ja lähtövaihtuvuuden mittareilla. Seuranta tapahtuu osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Toiminnan tulot ja menot

Toimintatulot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatulot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatulojen arvioidaan laskevan vuoden 2026 alkuperäisestä talousarviosta 0,8 milj. eurolla (-3,3 %). Toimintatuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 22,7 milj. euroa vuonna 2027.

Vuoden 2027 talousarvion toimintamenot ovat 77,5 milj. euroa. Toimintamenot vähenevät 0,6 milj. euroa (-0,8 %) vuoden 2026 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Henkilöstömenot kasvavat yhteensä noin 0,7 milj. euroa (1,8 %) vuonna 2027. Palkat ja palkkiot kasvavat 0,7 milj. euroa (2,5 %) ja työnantajan sivukulut vähenevät 0,1 milj. euroa (-0,8 %) vuoden 2026 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Sivukuluihin budjetoidun Kevan tasausmaksun suuruus on 0,1 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2026.

Työllisyysalueen palkat ja palkkiot ovat 3,8 milj. euroa ja työnantajan sivukulut 0,8 milj. euroa ja yhteensä ne kasvavat 0,7 milj. euroa

(19,2 %) vuoteen 2026 verrattuna. Työllisyysalueen henkilöstömenojen kasvusta 0,5 milj. euroa aiheutuu vuodelle 2027 budjetoiduista hankkeista. Kaupungin henkilöstömenot ilman työllisyysaluetta ovat 0,1 milj. euroa (-0,2 %) pienemmät kuin vuonna 2026.

Henkilöstömenoihin on budjetoitu sopimusten mukaiset korotukset: yleiskorotus 2,0 % 1.4.2027 alkaen ja järjestelyerä sekä palkkaohjelman mukainen korotus yhteensä 0,8 % 1.4.2027 alkaen.

Palvelujen ostojen arvioidaan vähenevän 0,9 milj. euroa (-3,6 %) vuoden 2026 tasosta ja ne ovat 24,2 milj. euroa.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan 6,0 milj. euroa vuodelle 2027, mikä on 0,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Vuodelle 2027 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 1,2 milj. euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin 4,3 milj. euroa. Yhteensä avustuksiin budjetoidaan 5,5 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Kasvusta 0,1 milj. euroa aiheutuu työttömyysetuuksien rahoituksesta. Työllisyysalueella avustusten määrä on 0,1 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2026.

Muihin toimintamenoihin budjetoidaan 4,9 miljoonaa euroa vuodelle 2027, mikä on 0,2 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Muissa toimintamenoissa leasingvuokramenot kasvavat 0,2 milj. euroa ja kiinteistöverot 0,1 milj. euroa.

Vuoden 2027 toimintakatteen arvioidaan olevan -54,7 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa (0,3 %) suurempi kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloennusteet vuosille 2027 – 2029 perustuvat Kuntaliiton syyskuussa 2026 laatimaan veroennustekehikkoon. Verotulojen määräksi ennustetaan 47,9 miljoonaa euroa vuonna 2027 mikä on 0,7 miljoonaa euroa (1,5 %) enemmän vuoden 2026 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna (47,1 milj. euroa).

Kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 35,5 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 miljoonaa euroa (0,4 %) enemmän kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa on arvioitu. Tuloveroprosentti vuodelle 2027 on 9,4 %.

Yhteisöveron määräksi on arvioitu 3,9 miljoonaa euroa, joka on 0,3 miljoonaa euroa (7,9 %) enemmän kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa.

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2027 arvioidaan 8,4 miljoonaa euroa, mikä on 7,9 % enemmän kuin vuoden 2026 alkuperäisessä talousarviossa. Kiinteistöveroprosentit ovat vuonna 2027 samat kuin vuonna 2026.

Vuoden 2027 arvioidut valtionosuudet ovat yhteensä 9,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 valtionosuuksien arvioitu kokonaismäärä on 9,9 miljoonaa euroa, joten valtionosuudet vähenevät (-0,3 %) vuodesta 2026.

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2027 tehdään joulukuussa 2026, joten mahdolliset muutokset käsitellään talousarviomuutoksena vuonna 2027.

Rahoitustulot ja -menot

Korkotulojen osuus vuoden 2027 talousarvioon suunnitellaan 0,4 miljoonaan euroon, joten korkotulot vähenevät 38,5 % vuoden 2026 talousarvioon verrattuna.

Muihin rahoitustuloihin budjetoidaan 1,7 miljoonaa euroa vuodelle 2027, mikä on samalla tasolla kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Vuosikate, poistot ja tilikauden tulos

Vuonna 2027 vuosikatteen ennustetaan olevan 4,6 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaan vuosikate kattaa poistoista 47,99 %.

Vuodelle 2027 budjetoidut suunnitelman mukaiset poistot ovat 8,3 miljoonaa euroa, eli samansuuruiset kuin vuoden 2026 talousarviossa.

Vuoden 2027 tilikauden tulokseksi ennakoidaan 4,3 miljoonaa euroa alijäämää. Kun huomioidaan vuoden 2025 tilinpäätöksessä kertynyt ylijäämä (9,4 miljoonaa euroa) ja vuoden 2026 ennustettu tulos (alijäämää 4,6 miljoonaa euroa), on Äänekosken kaupungin kertynyt ylijäämä vuoden 2027 tilinpäätöksen jälkeen 0,5 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Vuodelle 2027 on suunniteltu noin 4,2 miljoonan euron nettoinvestoinnit (hyväksytyt erilliskohteet 1,8 milj. euroa, hyväksyttyjen erilliskohteiden muutokset 0,1 milj. euroa, uudet erilliskohteet 0,1 milj. euroa ja investointiniput 2,3 milj. euroa).

Vuoden 2027 talonrakennuksen isoimpia investointeja ovat liikuntapuiston stadionrakennuksen korjauksen loppuunsaattaminen,

liikuntatalon sosiaalitilojen suunnittelu ja puku- ja pesuhuoneiden korjaus sekä väliovien uusiminen ja Sumiaisten koulun julkisivujen korjaus ja maalaus. Kunnallisteknisen puolen isoimpia investointeja ovat Henttalan alueen liikennejärjestelyt, Koulunmäen yhtenäiskoulun liikennejärjestelyt sekä Palomäenkadun ja Äänenimentien liittymäjärjestelyt. Lisäksi investoidaan vanhojen katujen päällystekorjauksiin. Puistojen ja yleisten alueiden osalta jatketaan mm. uimarantojen ja luontokohteiden kunnostamista. Lisäksi kunnostetaan kiinteistöjen pihaalueiden valaistuksia ja parannetaan esteettömyyttä. Muista maanrakennushankkeista toteutetaan mm. Koulunmäenkadun pysäköintialueen rakentaminen ja parannetaan Koulunmäen yhtenäiskoulun saattoliikenteen liikennejärjestelyitä. Lisäksi jatketaan lähiliikuntapaikkojen kunnostamista.

Rahoituslaskelma

Kaupungilla arvoidaan olevan pitkä- ja lyhytaikaisia lainoja vuoden 2027 lopussa yhteensä 73,5 milj. euroa, joten lainakanta kasvaa 0,3 milj. euroa vuonna 2027. Lainaa arvoidaan olevan vuoden 2027 lopussa noin 4 251 euroa asukasta kohden.

Taloussuunnitelma 2028 - 2029

Taloussuunnitelma on laadittu pääasiassa indeksikorotusolettamusten pohjalle. Verotulot on arvioitu vuosille 2028 - 2029 Kuntaliiton veroennustekehikon perusteella. Valtionosuudet on huomioitu Valtiovarainministeriön painelaskelman mukaisesti.

Vuosikatteet vuosina 2028 – 2029 ovat noin 7,5 – 8,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 tulos näyttäisi muodostuvan 4,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Myös taloussuunnitelmavuosi 2028 on alijäämäinen mutta vuosi 2029 kääntyy ylijäämäiseksi.

Valmistelija Talousjohtaja Tapani Hämäläinen, puh. 0400 115 256

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1) päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan talousarvion vuodelle 2027 ja taloussuunnitelman vuosille 2028–2029; ja

2) valtuuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon teknisluonteisia tarkistuksia.

Päätös

Liitteet

1 Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029, kh 16.11.2026

Kaupunkirakennelautakunta § 74 05.11.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

5
Kaupunkirakennepalveluiden vuoden 2026 talousarvion muuttaminen

KAURAK 05.11.2026 § 74

Kaupunkirakennepalveluiden vastuualueen vuoden 2026 talousarvion toteutumisen ja loppuvuoden ennusteen perusteella kiinteistöveroihin varattu määräraha ylittyy 300 000 eurolla. Lisäksi talousarvioon sisältyvä pysyvien vastaavien myyntituotto 140 000 euroa jää toteutumatta. Talousarvion saattamiseksi vastaamaan ennakoitua toteumaa kiinteistöveroihin esitetään 300 000 euron lisämäärärahaa ja pysyvien vastaavien myyntituottojen alentamista 140 000 eurolla. Muutokset lisäävät vastuualueen nettomenoja yhteensä 440 000 euroa.

Muut vastuualueen kustannuspaikkojen määrärahojen ylitykset katetaan saman vastuualueen muiden kustannuspaikkojen määrärahojen alituksilla. Näihin ylityksiin ei haeta lisämäärärahaa.

Valmistelijat Rakennuttaja Jukka Karppinen, puh. 040 559 1632
Talousjohtaja Tapani Hämäläinen, puh. 0400 115256

Esittelijä Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587

Päätösehdotus Kaupunkirakennelautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto hyväksyy kaupunkirakennepalveluiden vastuualueen vuoden 2026 talousarvioon lisätään kiinteistöveroihin 300 000 euron lisämäärärahaa ja pysyvien vastaavien myyntituottoja vähennetään 140 000 eurolla.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

KH 16.11.2026
508/02.02.00/2025

Valmistelija Talousjohtaja Tapani Hämäläinen puh. 0400 115256

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy kaupunkirakennepalveluiden vastuualueen vuoden 2026 talousarvioon lisätään kiinteistöveroihin 300 000 euron lisämäärärahaa ja pysyvien vastaavien myyntituottoja vähennetään 140 000 eurolla.

Päätös

6
Poistosuunnitelman muuttaminen

KH 16.11.2026
487/02.06.00/2026

Äänekosken kaupungin voimassa oleva poistosuunnitelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 10.12.2012 § 80 ja sitä on sovellettu tilikaudesta 2013 alkaen. Poistosuunnitelma esitetään päivitettäväksi 1.1.2027 alkaen vastaamaan suunnitelman mukaisia poistoja koskevaa ajantasaista ohjeistusta sekä kaupungin pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvioituja taloudellisia vaikutusaikoja.

Kirjanpitolautakunta on 6.10.2026 antanut uuden yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista. Poistosuunnitelman lähtökohtana on, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot jaksotetaan suunnitelman mukaisina poistoina niiden taloudelliselle vaikutusajalle. Hyödykekohtainen poistoaika määritetään hyväksytyn poistoaikavälin sisällä hyödykkeen arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella.

Voimassa olevassa poistosuunnitelmassa muun muassa kadut, tiet, torit, puistot, sillat, satamat ja laiturit sekä eräät muut kiinteät rakenteet poistetaan menojäännöspoistoina. Uudessa poistosuunnitelmassa näiden hyödykeryhmien poistomenetelmäksi muutetaan tasapoisto. Samalla tarkistetaan muiden hyödykeryhmien poistoaikoja ja luokittelua.

Tasapoistoihin siirtymisen tavoitteena on jaksottaa hankintamenot hyödykkeiden arvioiduille taloudellisille vaikutusajoille aikaisempaa tarkoituksenmukaisemmin sekä parantaa poistojen ennakoitavuutta.

Uutta poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.2027 alkaen uusiin hyödykkeisiin. Ennen 1.1.2027 käyttöön otettujen, menojäännöspoistoin poistettavien hyödykkeiden poistot jatkuvat aiemman poistosuunnitelman mukaisin menojäännöspoistoin ja poistoprosentein. Näitä hyödykkeitä ei siirretä tasapoistojen piiriin. Poikkeuksena kuitenkin, että jo vuonna 2026 valmistuviin hyödykkeisiin sovelletaan menojäännöspoiston sijasta tasapoistomenetelmää.

Poistosuunnitelman yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi hyväksytään lisäksi erillinen soveltamisohje, jossa määritellään tarkemmin poistoajan määrittämistä, poistojen aloittamista, perusparannusmenoja, siirtymätilanteita, hyödykkeiden luokittelua sekä käyttöomaisuuskirjanpidon vastuita koskevat periaatteet.

Poistosuunnitelmien vertailu

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI	1.1.2013 - 31.12.2026		1.1.2027 alkaen	
POISTOSUUNNITELMA	Poistoaika / % alaraja-yläraja	Poistomuoto	Poistoaika / % alaraja-yläraja	Poistomuoto
Aineettomat hyödykkeet				
Kehittämismenot	2-5 vuotta	tasapoisto	2-5 vuotta	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta	tasapoisto	5-20 vuotta	tasapoisto
Liikearvo	2-5 vuotta	tasapoisto	2-5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot				
Atk-ohjelmistot				
Laajat tietojärjestelmät	2-5 vuotta	tasapoisto	2-5 vuotta	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2-5 vuotta	tasapoisto	2-5 vuotta	tasapoisto
Muut				
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3-10 vuotta	tasapoisto		
Muut aineettomat oikeudet	2-5 vuotta	tasapoisto		
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	2-5 vuotta	tasapoisto		
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	tasapoisto		
Osallistuminen toisen yhteisön:				
tiehankkeisiin	5 vuotta	tasapoisto	15-20 vuotta	tasapoisto
ratahankkeisiin	5 vuotta	tasapoisto	30-40 vuotta	tasapoisto
väylähankkeisiin	5 vuotta	tasapoisto	investointikoht.	
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	3-5 vuotta	tasapoisto	5-10 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2-5 vuotta	tasapoisto	2-10 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet		ei poistoa		ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat				
Hallinto- ja laitosrakennukset (mm. päiväkodit, museot, liikuntahallit, uimahallit, hallintorakennukset)			20-35 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset			20-30 vuotta	tasapoisto
Muut rakennukset			10-20 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset			20-30 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset			20-30 vuotta	tasapoisto
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat			30-70 vuotta	tasapoisto
Rakennusten peruskorjaukset			investointikoht.	tasapoisto
Asuinrakennukset, kiviset	30-40 vuotta	tasapoisto		
Asuinrakennukset, puiset	25-35 vuotta	tasapoisto		
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25-40 vuotta	tasapoisto		
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto		
Koulurakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto		
Koulurakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto		
Päiväkotirakennukset, kiviset	25-30 vuotta	tasapoisto		
Päiväkotirakennukset, puiset	25-25 vuotta	tasapoisto		
Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25-30 vuotta	tasapoisto		
Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto		
Uimahallit	20-30 vuotta	tasapoisto		
Liikuntahallit	25-35 vuotta	tasapoisto		
Vapaa-ajan muut rakennukset	25-35 vuotta	tasapoisto		
Keskuskeittiörakennukset	25-30 vuotta	tasapoisto		
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto		
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto		
Varastorakennukset, kiviset	25-35 vuotta	tasapoisto		
Varastorakennukset, puiset	20-30 vuotta	tasapoisto		
Muut rakennukset	20-30 vuotta	tasapoisto		
Koneet ja kalusto				
Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	5-8 vuotta	tasapoisto	3-10 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	tasapoisto	10-15 vuotta	tasapoisto
Kevyet koneet	5-10 vuotta	tasapoisto	5-10 vuotta	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5-15 vuotta	tasapoisto		
Atk-laitteet	3-5 vuotta	tasapoisto	3-5 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5-8 vuotta	tasapoisto	3-5 vuotta	tasapoisto
Ensikertainen kalustaminen			10 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 %	menojäännös	15-20 vuotta	tasapoisto
Sillat, satamat, laiturit	10-30 %	menojäännös	15-20 vuotta	tasapoisto
Vesilaitokset, jätevedenpuhd. rakenteet	15-30 %	menojäännös		
Vesi- ja viemäriverkosto	30-40 %	menojäännös		
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15-30 %	menojäännös		
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 %	menojäännös	15-30 vuotta	tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 %	menojäännös	10-15 vuotta	tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 %	menojäännös	10-15 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat				käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet				ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut		ei poistoa		ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa		ei poistoa

Valmistelija Talousjohtaja Tapani Hämäläinen puh.0400 115256

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää:

1) hyväksyä liitteenä olevan poistosuunnitelman sekä poistosuunnitelman soveltamisohjeen 1.1.2027 alkaen edellyttäen, että valtuusto hyväksyy jäljempänä esitetyt suunnitelmapoistojen perusteiden muutokset; ja

2) ehdottaa valtuustolle, että valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteiden muuttamisen 1.1.2027 alkaen siten, että

   a) suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin;

   b) hyödykekohtainen poistoaika määritetään kaupunginhallituksen hyväksymässä poistosuunnitelmassa määritellyn poistoaikavälin puitteissa hyödykkeen arvioidun taloudellisen vaikutusajan perusteella;

   C) kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hyödykeryhmiin kuuluvien uusien hyödykkeiden poistomenetelmänä on 1.1.2027 alkaen tasapoisto kaupunginhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti; ja

   d) ennen 1.1.2027 käyttöön otettujen, menojäännöspoistoin poistettavien hyödykkeiden poistot jatkuvat aiemman poistosuunnitelman mukaisin menojäännöspoistoin ja poistoprosentein. Näitä hyödykkeitä ei siirretä tasapoistojen piiriin eikä niiden poistoperusteita muuteta uuden poistosuunnitelman voimaantulon perusteella. Poikkeuksena kuitenkin, että jo vuonna 2026 valmistuviin hyödykkeisiin sovelletaan menojäännöspoiston sijasta tasapoistomenetelmää.

Päätös

Liitteet

2 Äänekosken kaupungin poistosuunnitelma 1.1.2027 alkaen
3 Äänekosken kaupungin poistojen soveltamisohje

7
Osavuosikatsaus 3/2026

KH 16.11.2026
299/02.02.02/2026

Kuntalain (410/2015) 120 a §:n mukaan kunnan on tuotettava tietoja kunnan toiminnasta ja taloudesta kunnan toiminnan, hallinnon ja talouden ohjausta, johtamista ja seurantaa varten sekä kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Valtuuston 8.12.2025 § 110 hyväksymän vuoden 2026 talousarvion mukaan talousjohtaja laatii osavuosikatsaukset kausista 1-3, 1-6, ja 1-9 ja ne tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn ja valtuustolle tiedoksi.

Kaupungin talouden ja toiminnan toteutumasta vuoden 2026 aikana on laadittu osavuosikatsaus tammi-syyskuun tilanteesta. Osavuosikatsauksessa esitetään talouden raportointiajankohdan toteutumatilanne sekä talousjohdon koko vuoden kaupunkikokonaisuutena laadittu tulosennuste. Lisäksi katsauksessa esitetään toimialojen kolmen vuosineljänneksen toteutumatilanne sitovuustasoittain sekä koko vuoden tilinpäätösennuste.

Osavuosikatsauksen toteutumatiedot 30.9.2026 vastaavat pääosin Valtiokonttorille vuoden 2026 kolmelta ensimmäiseltä neljännekseltä toimitettuja toteutumatietoja.

Valmistelija Talousjohtaja Tapani Hämäläinen, puh. 0400 115 256

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1) hyväksyy laaditun osavuosikatsauksen ajalta 1.1.-30.9.2026; ja

2) saattaa osavuosikatsauksen ajalta 1.1.-30.9.2026 edelleen tiedoksi valtuustolle.

Päätös

Liitteet

4 Osavuosikatsaus 3 / 2026

Tarkastuslautakunta	§ 44	29.05.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 55	08.06.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

8
Kaupunginhallituksen selvitys vuoden 2025 arviointikertomuksessa esitetystä

TARKLTK 29.05.2026 § 44

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta on valmistellut vuoden 2025 arviointikertomuksen tilinpäätöksen, viranhaltija- ja luottamushenkilökuulemisten, ennakkokyselyjen, henkilöstötilinpäätöksen, hyvinvointikertomuksen, konserniyhteisöjen arviointien sekä muun arviointiaineiston perusteella.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin palvelut ovat kokonaisuutena toimineet pääosin hyvin ja useilla toimialoilla on saavutettu merkittäviä tuloksia. Samalla lautakunta kiinnittää huomiota kaupungin talouden heikkenemiseen, väestökehityksen tuomiin haasteisiin, henkilöstön kuormituksen kasvuun sekä elinvoiman vahvistamisen tarpeeseen.

Arvioinnissa korostuvat erityisesti seuraavat havainnot:
- kaupungin talouden tasapainottamisen ja investointien priorisoinnin tarve
- strategian toimeenpanon ja vaikuttavuuden mittaamisen kehittäminen
- tiedolla johtamisen sekä vertailutiedon hyödyntämisen vahvistaminen
- henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn tukeminen
- nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden ja pitovoiman vahvistaminen
- työllisyysalueen toiminnan vaikuttavuuden seuranta
- riskienhallinnan, varautumisen sekä tietoturvan edelleen kehittäminen.

Arviointikertomukseen on sisällytetty tarkastuslautakunnan havainnot, suositukset sekä kaupunginhallitukselle osoitetut kysymykset. Lisäksi kertomuksessa on tarkasteltu vuoden 2024 arviointikertomuksessa esitettyjen havaintojen ja suositusten toteutumista.

Arviointikertomuksen tavoitteena on tukea kaupungin strategista johtamista, päätöksentekoa ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä sekä tuoda valtuustolle riippumaton arvio tavoitteiden toteutumisesta.

Puheenjohtajan päätösehdotus

Tarkastuslautakunta § 44 29.05.2026
Kaupunginvaltuusto § 55 08.06.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

Tarkastuslautakunta:

1) laatii arviointikertomuksen ja allekirjoittaa sen;

2) hyväksyy arviointikertomuksen ja esittää sen valtuuston käsiteltäväksi; ja

3) esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2026 loppuun mennessä valtuuston kokouksessa.

Päätös Tarkastuslautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

- - - - -

KVALT 08.06.2026 § 55

Tarkastuslautakunnan päätösehdotus

Valtuusto:

1) käsittelee arviointikertomuksen; ja

2) pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2026 loppuun mennessä valtuuston kokouksessa.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

KH 16.11.2026
511/00.03.01/2025

Valtuusto on 8.6.2025 (55 §) tekemällään päätöksellä pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan selvityksen vuoden 2025 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista. Selvitys on annettava niin, että se voidaan käsitellä vuoden 2026 loppuun mennessä valtuuston kokouksessa.

Selvityksen oikeudellinen perusta on kuntalain (410/2015) 121 §:n 5 momentin säännös, jonka mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista on viranhaltijatyönä valmisteltu seuraava selvitys.

Tarkastuslautakunta	§ 44	29.05.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 55	08.06.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

1) Talous ja elinvoima

Miten kaupunginhallitus aikoo tasapainottaa talouden heikkenevässä tilanteessa (vuosikate, verotulot, alijäämä) turvaten samalla strategian mukaiset investoinnit ja palvelut?

Vastaus

Kaupunginhallitus edistää talouden tasapainottamista talouden tasapainottamissuunnitelman ja sen vuodelle 2026 hyväksytyn toimeenpanon pohjalta. Suunnitelman mukaiset jatkotoimet kytketään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan, ja niistä päätetään toimivaltaisissa toimielimissä. Tavoitteena on hillitä toimintamenojen kasvua, vahvistaa vuosikatetta ja katkaista alijäämäkehitys. Toimintatapojen uudistamisella ja palvelurakenteiden kehittämisellä tavoitellaan pysyviä säästöjä sujuvoittamalla työprosesseja, vähentämällä päällekkäistä työtä sekä sovittamalla palvelujen järjestämistavat ja palveluverkko muuttuvaan palvelutarpeeseen. Lisäksi tehostetaan tilankäyttöä ja hankintoja sekä vahvistetaan tulopohjaa.

Strategian mukaiset investoinnit priorisoidaan ja ajoitetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaan. Etusijalla ovat lakisääteisten palvelujen, turvallisuuden ja toiminnan jatkuvuuden edellyttämät hankkeet sekä pitkän aikavälin kustannustehokkuutta ja elinvoimaa vahvistavat investoinnit. Palvelujen järjestämistapoja arvioidaan muuttuvien palvelutarpeiden perusteella huomioiden vaikutukset palvelujen saatavuuteen, laatuun ja henkilöstöön.

Talouden tasapainottaminen voi edellyttää investointien siirtämistä ja palvelurakenteen muutoksia.Toimenpiteiden toteutumista ja riittävyyttä seurataan säännöllisesti talousraportoinnissa. Keskeisiä seurattavia asioita ovat toimintamenojen ja verotulojen kehitys, vuosikate, tilikauden tulos, investointien rahoitus ja velkaantuminen. Mikäli hyväksytyt toimet eivät riitä talouden tasapainottamiseen, kaupunginhallitus valmistelee tarvittavat lisätoimenpiteet ja saattaa talousarvion muutokset valtuuston päätettäviksi.

Osan valmistelija talousjohtaja Tapani Hämäläinen

Miten elinvoimatyön vaikuttavuutta mitataan ja miten nuorten pitovoimaa vahvistetaan konkreettisilla toimenpiteillä?

Vastaus

Äänekosken elinvoimatyö on poikkihallinnollista työtä, jolla vahvistetaan yritysten kasvua, työllisyyttä ja osaavan työvoiman saatavuutta, investointeja, asumista, hyvinvointia, yhteisöllisyyttä

sekä kaupungin veto- ja pitovoimaa. Elinvoimatyön vaikuttavuutta seurataan tällä hetkellä erityisesti yritysten liiketoiminnan kehittämisen näkökulmasta. Strategian mittareiksi on valittu mm. yrityskannan nettokasvu, tyytyväisyys kaupungin yrityspalveluihin, toteutuneiden yrityskontaktien lukumäärä ja työttömyysaste. Elinkeino- ja kilpailukykyohjelman mittareita ovat mm. investointi- ja kehittämishankkeiden käynnistyminen ja eteneminen, työhönvalmennuksen asiakastyytyväisyyskysely sekä myönnettyjen kuntalisien määrä. Tuloskorttimittareiksi on valittu erityisesti elinvoimayksikön työntekijöiden tekemistä kuvaavat mittarit. Elinvoimatyön onnistuminen näkyy lopulta siinä, että Äänekoskella kannattaa yrittää, työskennellä, opiskella, investoida, asua ja rakentaa tulevaisuutta.

Nuorten pitovoimaa vahvistetaan kesätyöllistämisellä, työllistämisen kuntalisällä sekä koko työllisyys- ja koulutuspalvelujen sekä vapaa-ajanpalvelujen kokonaisuudella. Keskiössä on toisen asteen koulutuksen kehittäminen. Äänekosken lukioon on tänä lukuvuonna saatu hyvin uusia opiskelijoita, mm. Urheiluakatemiatoiminta houkuttelee nuoria. Urheiluakatemiassa on tällä hetkellä 54 oppilasta, joka on noin 295 opiskelijan lukiossa merkittävä määrä. Lukion aloituspaikkojen määrää nostettiin 110:een sadasta (OPEKAS 27.08.2026 § 50). Myös POKEn opiskelupaikat ovat olleet tänä lukuvuonna vetovoimaisia.

Nivelvaihetta yläkoulusta toiselle asteelle on myös kehitetty viimeisen vuoden aikana määrätietoisesti. Olemme panostaneet mm. tiedonsiirtokäytänteisiin, jotka tukevat opiskelijan yksilöllistä opinpolkua ja oppimisen tukea. Lisäksi olemme käynnistäneet yhteistyön perusopetuksen, lukion, nuorisotyön ja POKEn tutkintoon valmentavien opintojen välillä. Tutkintoon valmistavissa opinnoissa (jäljempänä TUVA) opiskelevat oppivelvolliset voivat tarvittaessa korottaa perusopetuksen numeroitaan kaupungin perusopetuksessa tai saada jakson nuorten starttipajalla mm. elämänhallinnan parantamiseen. Yhteistyön turvin pääsee tarvittaessa kokeilemaan myös lukion opintojaksoja. Päämääränä työlle on, että jokainen nuori pysyy mukana ja löytää vahvuutensa.

Osan valmistelijat vs. elinvoimajohtaja Tanja Sulin ja opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten infrastruktuurin (katuverkko, tilat) korjausvelka hallitaan kasvavien investointipaineiden alla?

Kaupungin rakennusten ja katuverkon korjausvelka tunnetaan. Korjaustarpeita seurataan kunnossapidossa ja hyödynnetään investointien suunnittelussa.

Investointitarpeet ylittävät käytettävissä olevan rahoituksen, joten hankkeet priorisoidaan ja osa korjauksista siirretään myöhemmäksi. Etusijalla ovat turvallisuuden, rakennusten käyttökelpoisuuden ja palvelujen toimivuuden kannalta tärkeät korjaukset.

Korjausvelkaa ei voida poistaa kerralla. Sen kasvua hillitään suunnitelmallisella kunnossapidolla ja oikea-aikaisilla korjauksilla. Samalla arvioidaan tilaverkkoa: kaikkia rakennuksia ei ole tarkoituksenmukaista säilyttää, jos niille ei ole pitkäaikaista käyttöä.

Korjaustarpeet ja investoinnit sovitetaan vuosittain talousarvioon ja investointiohjelmaan.

Osan valmistelija tekninen johtaja Tommi Rautjärvi

Miten Äänekoski varmistaa, että korkea tuotannollinen elinvoima BKT/asukas ja työpaikkaomavaraisuus) kytkeytyy nykyistä vahvemmin paikalliseen työllisyyteen, verotulopohjaan ja elinkeinorakenteen monipuolistumiseen?

Vastaus

Tuotannollinen arvonlisäys ja korkea työpaikkaomavaraisuus eivät sellaisinaan merkitse vastaavaa vahvistumista kaupungin verotulopohjassa. Kuntatalouden näkökulmasta keskeistä on, missä määrin alueen elinkeinotoiminta vahvistaa kaupungissa asuvien työllisyyttä ja verotettavia tuloja, lisää asukasmäärää sekä monipuolistaa elinkeinorakennetta. Elinvoimatyön tavoitteet on tämän vuoksi perusteltua kytkeä nykyistä tiiviimmin asukkaiden työllistymiseen, osaavan työvoiman saatavuuteen sekä kaupungin veto- ja pitovoiman vahvistamiseen.

Tavoitteen edistäminen edellyttää elinvoima-, työllisyys-, koulutus- ja asumispalvelujen yhteensovittamista sekä yhteistyötä yritysten ja koulutuksen järjestäjien kanssa. Toimenpiteiden valmistelussa tulee painottaa paikallisen työvoiman osaamisen ja yritysten työvoimatarpeiden kohtaamista, opiskelijoiden kiinnittymistä alueen työmarkkinoille sekä työntekijöiden kaupunkiin sijoittumista tukevia asumis- ja palveluratkaisuja. Elinkeinorakenteen monipuolistamista tulee edistää vahvistamalla yritysten kasvuedellytyksiä ja uusien yritysten sijoittumismahdollisuuksia. Samalla tavoitteena on vähentää kaupungin talouden riippuvuutta yksittäisistä yrityksistä ja toimialakohtaisista suhdanteista.

Elinvoimatoimenpiteille on perusteltua määritellä talousarviossa tavoitteet, vastuut ja seuranta. Vaikuttavuutta arvioidaan työpaikkamäärän lisäksi asukkaiden työllisyyden, työttömyyden, muuttoliikkeen, verotettavien ansiotulojen sekä yrityskannan

nettokasvun ja työpaikkojen toimialajakauman kehityksen perusteella. Merkittävien elinvoimatoimenpiteiden ja investointien valmistelussa arvioidaan verotulovaikutukset, työttömyysetuuksien kuntaosuuden muutokset, kaupungille aiheutuvat palvelu- ja investointikustannukset sekä muut odotettavissa olevat hyödyt, vaikutusten toteutumisaikataulu ja olennaiset riskit. Tavoitteena on kaupungin talouden kestävä nettovahvistuminen ja elinkeinorakenteen monipuolistuminen. Taloussuunnittelussa mahdollisia tulevia verotulohyötyjä käsitellään perusteltuihin arvioihin nojautuen ja epävarmuudet huomioon ottaen, ei varmoina tuloina.

Osan valmistelijat talousjohtaja Tapani Hämäläinen, vs. elinvoimajohtaja Tanja Sulin ja työllisyysaluejohtaja Riikka Hytönen

2) Strateginen johtaminen ja tiedolla johtaminen

Miten strategiset tavoitteet ja mittaristot kytketään konkreettisiin toimenpiteisiin ja päätöksentekoon?

Äänekosken kaupungin strategiset tavoitteet kytketään päätöksentekoon konkretisoimalla ne strategian toimeenpano-ohjelmissa toimenpiteiksi ja toimenpiteiden toteutumista seuraaviksi mittareiksi. Toimeenpano-ohjelmat päivitetään valtuustokausittain ja hyväksytään valtuustossa.Toimeenpano-ohjelmien toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa ja tilinpäätöksessä. Tuloskorttitietoja käytetään johtamisen välineenä siten, että poikkeamien syyt analysoidaan ja tehdään tarvittavat korjaavat toimenpiteet. Tavoitteena on muodostaa yhtenäinen ketju strategiasta talousarvioon, toimintaan, seurantaan ja päätöksentekoon.

Osan valmistelija vs. elinvoimajohtaja Tanja Sulin

Miten tiedolla johtamista, vertailutiedon käyttöä ja raportointia vahvistetaan valtuuston suuntaan?

Vastaus

Tiedolla johtamista on vahvistettu yhtenäistämällä osavuosiraportointia sekä kokoamalla tavoitteiden toteutuminen, talousennusteet, olennaiset muutokset ja riskit samaan raportointikokonaisuuteen. Toimialoilta edellytetään mittaritietojen päivittämistä sekä ennusteiden ja talousarviopoikkeamien selkeää perustelemista.

Kehittämistä tukee Kuntamaisema, kaupungin käyttöön ottama talouden ja toiminnan raportointipalvelu, joka kokoaa kaupungin

omia tietoja ja kuntavertailuja johtamisen ja päätöksenteon tueksi. Palvelu tukee toimialojen talousarviovalmistelua, kustannusten ja poikkeamien seurantaa sekä resurssien kohdentamista. Yhteinen näkymä ja mahdollisuus tarkastella tietoja organisaation eri tasoilla helpottavat kehittämiskohteiden tunnistamista sekä vähentävät erillistä tiedonhakua ja raporttien kokoamiseen tarvittavaa käsityötä.

Lisäksi Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen jäsenkunnille on toteutettu oma raportointiratkaisu talouden ja työllisyyden seurantaan. Kokonaisuus tukee työllisyyspalvelujen kustannusten ja kuntakohtaisen työllisyystilanteen tarkastelua sekä yhteisen tilannekuvan muodostamista.

Vuoden 2027 alusta lähtien päättäjille laaditaan uusi raportointialusta, joka kokoaa talouden toteumatiedot, keskeiset väestö- ja työllisyystiedot sekä palvelukustannusten kuntavertailut kaupungin kehityksen seurantaan ja päätöksenteon tueksi. Tiedot päivittyvät tietolähteiden päivitysrytmin mukaisesti.

Osan valmistelija talousjohtaja Tapani Hämäläinen

Miten riskienhallinta integroidaan systemaattisesti osaksi strategiaa, talousarviota ja päätöksentekoa?

Vastaus

Riskienhallinta perustuu valtuuston 11.12.2023 (§ 86) hyväksymään hyvän hallinnon ja johtamistavan ohjeeseen, johon sisältyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Sen mukaisesti riskienhallinta on osa strategista johtamista, toiminnan ja talouden suunnittelua sekä päivittäistä toimintaa. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja valvonnasta, kaupunginjohtaja toimeenpanon johtamisesta ja ohjeistamisesta sekä toimialojen johto ja esihenkilöt toteutuksesta omilla vastuualueillaan.

Toimialojen riskit arvioidaan vuosittain riskienhallintaohjeen mukaisella arviointimenetelmällä. Strategisten tavoitteiden saavuttamista uhkaaville olennaisille riskeille määritellään hallintatoimet, vastuut, aikataulut ja resurssitarpeet, jotka otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Merkittävien investointien, hankkeiden ja toiminnan muutosten päätösvalmistelussa tuodaan esiin vaihtoehtojen olennaiset riskit, taloudelliset vaikutukset ja riskien hallintakeinot.

Riskien ja hallintatoimien toteutumista seurataan osana toiminnan ja talouden raportointia, ja sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan järjestämisestä annetaan selonteko tilinpäätöksessä. Systemaattisuutta vahvistetaan käsittelemällä olennaiset riskitason

muutokset ja tarvittavat korjaavat toimet tavoitteiden ja talousennusteiden seurannan yhteydessä. Näin riskienhallinta ohjaa ennakoivasti resurssien kohdentamista ja päätöksentekoa eikä jää erilliseksi vuosittaiseksi kartoitukseksi.

Osan valmistelijat kaupunginjohtaja Matti Tuononen ja talousjohtaja Tapani Hämäläinen

3) Henkilöstö ja hyvinvointi

Miten kaupunginhallitus vähentää sairauspoissaoloja, työkyvyttömyyttä ja psykososiaalista kuormitusta sekä seuraa toimenpiteiden vaikuttavuutta?

Vastaus

Äänekosken kaupunginhallitus on hyväksynyt 30.3.2026 Työsuojelun toimintaohjelman vuosille 2026 – 2029. Toimintaohjelmassa on kirjattuna toimikautta koskevat tavoitteet työterveys- ja työturvallisuustoiminnalle sekä henkilöstön työkykytoiminnalle. Työsuojelussa laadittava vuosittainen toimintasuunnitelma sisältää lyhyemmän aikavälin tavoitteita. Asetetuissa tavoitteissa onnistumista seurataan työsuojelun toimintakertomuksessa ja henkilöstöraportissa.

Äänekosken kaupungin henkilöstöohjelma on käsitelty kaupunginhallituksessa 27.4.2026. Henkilöstöohjelma määrittää työpaikan yhteisiä periaatteita, tavoitteita ja toimintatapoja henkilöstön johtamiseen, kehittämiseen ja hyvinvointiin. Henkilöstöohjelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan mm. terveysperusteisten poissaolojen kehitystä seuraamalla. Seurantaa tapahtuu osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Työyksiköissä tehdään vuosittain työn riskien ja vaarojen arviointia, jossa yhtenä osa-alueena on työn psykososiaalisten kuormituksen arviointi. Mikäli havaitaan kuormitustekijöitä, niiden poistamiseksi tai vähentämiseksi kirjataan aina toimenpide. Lisäksi työterveyshuolto toteuttaa työterveysyhteistyön toimintasuunnitelman mukaisesti työpaikkaselvityksiä.

Vuoden 2026 uusimpien osavuosikatsausten mukaan sairauspoissaolojen määrässä on vähenemistä edellisvuoteen verrattuna. Sairauspoissaolojen hallinnassa keskeistä on ennaltaehkäisy, varhainen puheeksi ottaminen sekä selkeät toimintamallit työkyvyn aktiivisessa tukemisessa.

Miten varmistetaan henkilöstön saatavuus, jaksaminen ja johtamisen toimivuus?

Vastaus

Henkilöstön saatavuutta, jaksamista ja johtamisen toimivuutta voidaan varmistaa vahvistamalla myönteistä työnantajakuvaa, kehittämällä ennakoivaa työkykyjohtamista sekä toteuttamalla vuorovaikutteista johtamiskulttuuria. Edellä mainitut osa-alueet ovat kiinteästi sidoksissa toisiinsa.

Työnantajakuvaan vaikutetaan esimerkiksi sillä, kuinka viestimme kaupungista työnantajana, miten toimimme työyhteisössämme ja millä tavoin kerromme työstämme. Arjen onnistumisia on tärkeää nostaa aktiivisesti esille yhdessä henkilöstön kanssa. Henkilöstön pitovoimaa lisäävät mm. kouluttautumis- ja työuramahdollisuudet, työelämän joustot erilaisissa tilanteissa sekä kilpailukykyiset henkilöstöedut. Avoinna oleviin tehtäviin on ollut kuluvana vuonna hyvin osaavia hakijoita.

Työkykyjohtamista toteutetaan mm. aktiivisen tuen toimintamallin kautta. Toimintamalli sisältää työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistämistä tukevia ennakoivia ja reagoivia toimenpiteitä sekä määrittelee toimintamallin toteutumisen kannalta keskeiset vastuut eri toimijoiden osalta. Toimintaa tukee hyvä työterveysyhteistyö.

Esihenkilötyössä onnistumista varmistetaan mm. erilaisilla koulutuksilla sekä työpaikan yhteisillä toimintamalleilla ja ohjeistuksilla. Toimintaa ohjaavat henkilöstöohjelmaan kirjatut yhteiset tavoitteet. Henkilöstön pitovoimaa, jaksamista ja johtamisen toimivuutta seurataan mm. vuosittain toteutettavan henkilöstökyselyn avulla.

Miten epäasiallisen kohtelun ja kiusaamisen nollatoleranssi toteutuu käytännössä?

Vastaus

Epäasiallisen kohtelun ja kiusaamisen nollatoleranssi toteutuu käytännössä selkeiden prosessien, avoimen viestinnän ja johdonmukaisten toimenpiteiden kautta. Keskeistä on se, että ilmenneet tilanteet käsitellään asianmukaisesti.

Äänekosken kaupungilla on käytössä Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinnan -toimintamalli. Vuonna 2025 päivitetystä toimintamallista on järjestetty koulutuksia esihenkilöille. Syksyllä 2026 on otettu käyttöön koko henkilöstölle suunnattu sähköinen koulutuskokonaisuus. Koulutusaineisto sisältää aihetta koskevan yleisinfon, kaupungin oman toimintamallin mukaisen prosessikuvauksen sekä oppimistestin. Uuden

koulutuskokonaisuuden käyttöönotolla pyritään varmistamaan, että prosessi tulee tutummaksi työntekijöille ja henkilöstöllä on tarvittaessa tiedossa se, kuinka toimia, mikäli kohtaa tai havaitsee epäasiallista kohtelua tai kiusaamista.

Epäasiallisen kohtelun ja kiusaamisen nollatoleranssin toteutumista seurataan osana vuosittain toteutettavaa henkilöstökyselyä. Kyselyn tulosten käsittelyn yhteydessä voidaan samalla ottaa puheeksi voimassa oleva toimintamalli ja prosessi. Asiasta on tärkeää käydä keskustelua, vaikka tuloksissa ei olisi havaittavissa epäasiallista kohtelua. Prosessin noudattaminen ja toteutuminen on yhteinen asia ja jokaisen vastuulla.

Osan valmistelija vs. henkilöstöpäällikkö Heidi Kovanen

4) Lapset, nuoret ja hyvinvointi

Miten hyvinvointikertomuksen havainnot (mielenterveys, kiusaaminen, päihteet) ohjaavat konkreettisesti resursointia ja toimenpiteitä?

Vastaus

Strateginen taso: "Yhteinen Äänekoski" on visio, jossa paikallisten yhteisöjen arjesta nousevaa tietoa kootaan ja hyödynnetään yhteiskehittämisen raaka-aineena. Ilmiötiedon avulla vahvistetaan askel askeleelta asukkaiden ja yhteisöjen hyvinvointia tukevaa yhdessä tekemistä, yhdenvertaisempaa osallisuutta ja vaikuttamista. Kuuntelemme asukkaita ja paikallisia toimijoita, tunnistamme yhdessä hyvinvointiin vaikuttavat ilmiöt, ja muutamme havainnot esityksiksi, päätöksiksi ja konkreettisiksi teoiksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2027-2029 lasten ja nuorten toimenpiteitä määrittävät ennen muuta keskeisiksi haasteiksi tunnistetut ilmiöt: heikentynyt fyysinen kunto ja liikunnallinen aktiivisuus sekä hauras mielen hyvinvointi, osallisuuden kokemus ja tulevaisuususko. Ilmiöt ovat hyvin samankaltaisia koko Keski-Suomessa. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman mukaisesti hyvinvointialue, ja muiden kuntien ohella myös Äänekoski, ovat sitoutuneet erityisesti lapsiperheiden varhaisen tuen vahvistamiseen ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn. Kasvun kompassi -toimeenpano-ohjelman keskeisiä toimenpiteitä ovat esimerkiksi kiusaamisen ja väkivallan vastaisten tietoon ja osallisuuteen perustuvien toimintamallien yhteiskehittäminen.

Tiedon kerääminen ja tiedolla johtaminen: Valtakunnallisesti toteutetaan joka toinen vuosi kouluterveyskysely, joka antaa suuntaa vallitsevista trendeistä. Koulunuorisotyön ja perusopetuksen

yhdessä vuosittain toteutettamassa Mitä kuuluu? -kyselyssä oppilaat voivat esittää ratkaisuehdotuksia ajankohtaisiin ilmiöihin. Tänä vuonna pinnalla ovat olleet erityisesti kiusaamisen eri muodot, rasismi tai päihdeilmiöt. Kyselyn tulosten pohjalta toteutettiin tukioppilas- ja oppilaskuntatyöpajoja, jolloin oppilaat pääsivät yhdessä aikuisten kanssa kehittämään toimintaa ja arjen käytäntöjä. Nuorten osallisuus konkreettisten ratkaisujen etsimisessä on jo sinällään heidän toimijuuttaan, tulevaisuustaitojaan ja mielen hyvinvointiaan vahvistavaa. Mitä kuuluu? -kyselyn ja tiedolla johtamisen kehittämisellä pyritään ennakoivaan ja nopeasti ajan ilmiöitä tunnistavaan toimintaan. Pyrimme ketterään toimintakulttuuriin, jonka keskiössä on jatkuva oman toiminnan arviointi ja prosessissa rakentuva tietoon perustuva yhdessä oppiminen.

Rakenteet konkreettisten toimenpiteiden luomiseen: Erilaisiin ilmiöihin, kuten mielenterveyden haasteisiin, kiusaamiseen tai päihteisiin vastataan pääosin olemassa olevilla resursseilla. Valtakunnallisiin ilmiöihin tarttumiseen on usein tarjolla myös erillishankerahoituksia haettavaksi. Tällä hetkellä opetuspalveluissa on mm. uimataidon vahvistamiseen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen liittyvät hankkeet. Kaikissa palveluissa on omat rakenteensa, joissa ajankohtaisia ilmiöitä ja niihin liittyviä toimenpiteitä pohditaan moniammatillisesti. Toimialalla on valmius tarttua ajankohtaisiin ilmiöihin oikea-aikaisesti ja konkreettisesti.

Varhaiskasvatuksessa ja perhekeskustoiminnassa ehkäisevän työn keskiössä on vanhemmuuden tuki, jota toteutetaan esimerkiksi vanhempainiltojen, erilaisen ryhmätoiminnan ja perhekeskuksen päiväkoteihin jalkautumisen kautta. Yhtenäiskouluilla toimii laajat moniammatilliset yhteistyöverkostot. Kaikissa esi- ja perusopetuksen toimipaikoissa on omat opiskeluhuoltotyöryhmät, joiden toimintaa ohjaa koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltotyöryhmä. Useisiin haasteisiin vastaa ennaltaehkäisevä ja monitoimijainen, yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö. Nuorisotyö toimii myös nuorten vapaa-ajalla edistäen osallisuutta ja monimuotoista ehkäisevää työtä.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten kaupunki yhdessä hyvinvointialueen kanssa vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluja ja kääntää nuorten pahoinvoinnin kehityksen?

Vastaus

Äänekosken kaupunki ja Keski-Suomen hyvinvointialue tekevät tiivistä yhdyspintatyötä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Äänekosken kaupungin hyvinvointisuunnitelman

2027-2029 tavoitteet ja toimenpiteet asetetaan samansuuntaiseksi alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden kanssa kaikissa väestöryhmissä. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa näkyy käytännössä varhaiskasvatuksessa, perhekeskustoiminnassa, opiskeluhuollossa, nuorisotyössä, säännöllisissä verkostopalavereissa sekä yhteisten palvelu- ja toimintamallien, palvelupolkujen kehittämisessä.

Verkostorakenteet, kuten opiskeluhuollon ohjausryhmä, Lapset, nuoret ja perheet -foorumi, ehkäisevän työn verkostot ja ilmiökeskustelut sekä ehkäisevän päihdetyön tiimi kokoavat laajasti eri toimijat kehittämään niin palveluita kuin muitakin turvallisten aikuisten verkostoja yhdessä. Ehkäisevän päihde- ja väkivaltatyön suunnitelma päivitetään vuoden 2027 aikana ja siihen liitetään perusopetuksen ehkäisevän päihdetyön vuosikello, jolla rakennetaan ennaltaehkäisyyn jatkuvuutta ja vaikuttavuutta.

Konkreettisesti arjessa:

- Varhaiskasvatuksessa työskennellään tiiviisti neuvola- ja terapiapalveluiden sekä muiden toimijoiden kanssa lapsen ja perheiden tukemiseksi
- Perhekeskustoiminnassa on paljon työparityöskentelyä kaupungin varhaisen tuen ohjaajan ja hyvinvointialueen perhekeskuskoordinaattorin kesken
- Kouluilla yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä tehdään työparina tai tiiminä opiskeluhuollon ja kunnan toimijoiden kesken
- Kaikissa palveluissa erilaiset verkostopalaverit ja työryhmät, esim. opiskeluhuollon ohjausryhmä, kokoavat eri toimijat yhteen.
- Edellä mainitut vahvistavat ennaltaehkäisevää toimintaa, samoin lisäävät tietoisuuta toistemme palveluista, jotta osataan neuvoa ja ohjata.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten nuorisovaltuuston näkemykset näkyvät konkreettisina päätöksinä ja parannuksina nuorten arjessa?

Vastaus

Nuorisovaltuusto on ohjaajiensa kanssa valmistellut seuraavan vastauksen:

- Nuorisovaltuusto on mukana kaupungin päätöksentekoelimissä ja nuorilla on mahdollisuus tuoda omat näkemyksensä päätöksentekoon läsnäolo- ja puheoikeuden myötä.

- Nuorisovaltuustolta kysytään nuoriin liittyvistä asioista myös ajoittain päättäjien ja päätöksentekoelimien toimesta, esim. kaupungin strategiset asiakirjat ja suunnitelmat.
- Nuorisovaltuusto on ollut mukana vaikuttamassa osallistavan budjetoinnin käytön priorisoinnissa.
- Nuorisovaltuusto on saanut läpi suoran aloiteoikeuden kaupunginvaltuustoon ja esimerkiksi nuorisovaltuuston ajatus nuorten hengailupaikasta keskustaan on konkretisoitumassa osittain yhteisenä esiintymislavan ja hengailupaikan kokonaisuutena.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten perhekeskustoimintaa kehitetään (viestintä, saavutettavuus, yhteistyö, resurssit)?

Vastaus

Viestintä

- Useita eri viestintäkanavia on käytössä; Instagram, Facebook, kaupungin ja hyvinvointialueen nettisivut, hyvinvointialueen Chat-palvelu, infonäytöt, digitaalinen ja paperinen esite.
- Toisten julkaisuja toiminnasta ja palveluista jaetaan omissa kanavissa.
- Eri ammattilaisille (yhteistyö verkostot) ja perheille markkinoidaan suoraan toimintaa: jalkaudutaan ammattilaisten ja perheiden luo, esim. toimintaryhmät, päiväkotikiertueet, puistot, tapahtumat, kirjastot jne.
- Esteellisyys on huomioitu viestinnässä, esimerkiksi nettisivujen ääniviestien muodossa.
- Perhekeskus- ja nuorisopalvelut -yksikössä on some-/viestintäsuunnitelma, sekä some-tiimi, joka kehittää viestintää.
- Kaupungin viestintäpäällikkö tukee perhekeskuksen viestintää.

Saavutettavuus

- Saavutettavuus on yksi toiminnan ydinarvoista. Saavutettavuus perhekeskustoiminnassa tarkoittaa sitä, että kaikki lapsiperheet voivat osallistua, saada tukea ja käyttää palveluita yhdenvertaisesti riippumatta heidän toimintakyvystään, taustastaan, asuinpaikastaan tai elämäntilanteestaan.
- Tavoitteena on luoda ilmapiiri, johon jokainen perhe kokee olevansa tervetullut.
- Kohtaamispaikkoihin (kuten perhekahviloihin ja avoimiin leikkitoimintoihin) voi tulla ilman ajanvarausta, lähetettä tai diagnooseja.

- Palvelua ja neuvontaa tarjotaan verkkosivujen lisäksi chatin, videovastaanottojen ja puhelimen välityksellä.
- Perhekeskus Kerkän tilat on alun alkaen suunniteltu perhekeskustoimintaan ja niin, että niissä pääsee liikkumaan helposti pyörätuolilla, lastenrattailla ja muilla apuvälineillä.
- Selkeät opasteet helpottavat suunnistamista. Lisäksi huomioidaan tilojen akustiikka ja valaistus, mikä on tärkeää esimerkiksi aistiyliherkille lapsille ja aikuisille.
- Alueellinen saavutettavuus turvataan verkostomaisella toiminnalla, sekä jalkautumalla eri asuinalueille, sekä perheille tärkeisiin ympäristöihin.

Yhteistyö

- Yhteistyötä tehdään eri toimijoiden kanssa. Esimerkiksi:
  - Ryhmä- ja vastaanottotoiminnassa työparina työskentelee kaupungin ja hyvinvointialueen työntekijät.
  - Yhdistykset tuottavat toimintaa perhekeskus Kerkän tiloissa.
  - Erityispalvelut jalkautuvat perhekeskus Kerkkään.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten nuoret otetaan aiempaa paremmin huomioon, mukaan uudistamaan kaupunkimme pito- ja vetovoimatekijöitä nykyistä paremmiksi?

Vastaus

Nuoret otetaan aiempaa paremmin huomioon kaupungin pito- ja vetovoiman kehittämisessä hyödyntämällä koulujen ja oppilaitosten kautta toteutettavia kyselyitä, kuten Kouluterveyskyselyä ja Mitä kuuluu? -kyselyä. Näin peruskouluikäisten nuorten näkemykset ja tarpeet saadaan entistä vahvemmin mukaan päätöksentekoon ja toimenpiteisiin. Nuorten vaikutusmahdollisuuksia vahvistetaan myös kehittämällä nuorisovaltuuston roolia ja osallistumismahdollisuuksia kaupungin suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Harrastus-, kulttuuri- ja liikuntapalveluita kehitetään nuorten esittämien toiveiden ja tarpeiden pohjalta, jotta palvelut vastaavat paremmin heidän arkeaan ja kiinnostuksen kohteitaan. Lasten ja nuorten toiveita kartoitetaan systemaattisesti mm. Harrastamisen Suomen mallin toiminnassa.

Kaupunki tukee nuorten sujuvaa siirtymistä perusopetuksesta toiselle asteelle vahvistamalla nivelvaiheen yhteistyötä. Toimivat tiedonsiirtokäytännöt, tiivis yhteistyö TUVA-koulutuksen kanssa sekä opiskelumahdollisuudet aikuisten perusopetuksessa auttavat

ehkäisemään koulutuksen keskeytymistä ja vahvistavat nuorten osallisuutta, hyvinvointia sekä kiinnittymistä opintoihin ja kotikaupunkiinsa. Kaupungissa on otettu käyttöön tiedonsiirtolomake, jolla pedagoginen tieto siirtyy oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle (lukioon ja POKElle). Äänekosken kaupunki ja Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto ovat sopineet TUVA-koulutuksen toteuttamisesta yhteistyössä siten, että opiskelijoille voidaan rakentaa yksilöllisiä opintopolkuja hyödyntäen POKEn, perusopetuksen, lukion ja nuorten valmennuspalvelujen osaamista. Oppivelvollisille järjestetään aikuisten perusopetusta Koulunmäen yhtenäiskoulun tiloissa.

Maahanmuuttotaustaisten lasten ja nuorten osallisuutta sekä hyvinvointia vahvistetaan mahdollistamalla oman äidinkielen opetus osana koulutuspolkua.

Näillä toimilla nuorten ääni kuuluu aiempaa vahvemmin kaupungin kehittämisessä, ja heidän tarpeensa huomioidaan entistä paremmin vetovoimaisen ja hyvinvoivan Äänekosken rakentamisessa.

Nuorisovaltuuston esiin nostamia kehittämiskohteita ovat kohtuuhintaiset opiskelija-asunnot, työ- ja kesätyömahdollisuudet, joukkoliikenneyhteydet Jyväskylään, korkeakouluyhteistyö, paluumuuttoa tukevat palvelut sekä säännölliset nuorten ja päättäjien kohtaamiset. Näitä havaintoja hyödynnetään kaupungin pito- ja vetovoimatyössä.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

5) Työllisyys ja elinvoimapalvelut

Miten työllisyyspalveluiden vaikuttavuutta, kustannustehokkuutta ja yhdenvertaisuutta parannetaan?

Vastaus

Työllisyyspalvelujen vaikuttavuutta parannetaan selkeyttämällä Äänekosken kaupungin oman työllisyyspalvelun ja Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalueen työnjako sekä muodostamalla yhteinen asiakaslähtöinen palvelupolku. Seurantaa vahvistetaan siirtymällä suoritemittareista työllistymiseen, työttömyysjaksojen lyhenemiseen, työssä pysymiseen ja asiakkaan tilanteessa tapahtuvaan muutokseen. Tulosperusteisen hankinnan käyttöönotolla tavoitellaan kustannustehokkuutta työllisyysalueen toimintana. Yhdenvertaisuus varmistetaan kuntakohtaisilla lähipalveluilla sekä seuraamalla palveluun pääsyä, odotusaikoja ja tuloksia kunnittain ja asiakasryhmittäin.

Miten varmistetaan, että aiemmin tunnistetut riskit eivät realisoidu uudelleen?

Vastaus

Aiemmin tunnistettujen riskien uusiutuminen estetään ajantasaisella resurssi-, talous-, palvelujono- ja riskiseurannalla, selkeillä vastuilla ja yhteisesti asetetuilla tavoitteilla sekä tarvitessa tehdään korjaavia toimenpiteitä vuoden aikana.

Osan valmistelijat vs. elinvoimajohtaja Tanja Sulin ja työllisyysaluejohtaja Riikka Hytönen

6) Konserniohjaus ja omistajapolitiikka

Miten konserniohjausta vahvistetaan siten, että tavoitteet ovat selkeitä, toiminta taloudellisesti kestävää ja riskit hallinnassa?

Vastaus

Konserniohjausta vahvistetaan tekemällä omistajaohjauksesta systemaattisempaa, ennakoivampaa ja yhtiökohtaisempaa. Valtuuston hyväksymät omistajapoliittiset linjaukset viedään yhtiötasolle määrittelemällä vähintään Äänekosken Energia Oy:lle, Proavera Oy:lle, Äänekosken Kiinteistönhoito Oy:lle, Äänekosken Kehitys Oy:lle ja Ääneseudun Asunnot Oy:lle selkeä omistajan tahtotila sekä mitattavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Niiden toteutumista seurataan suunnitelmallisella raportoinnilla. Yhtiöiden taloudellista asemaa, investointeja, rahoitusta ja keskeisiä riskejä seurataan säännöllisesti, ja poikkeamiin puututaan ennakoivasti.

Konserniohjauksen vahvistamiseksi konserniyhtiöiden seuranta on otettu osaksi kaupunginhallituksen kokousasioita, jolloin asioiden käsittely kaupunginhallituksessa on ajantasaista ja omistaja pystyy välittömästi ja toimivaltaisesti antamaan omistajaohjausta käsiteltäviin aiheisiin. Yhtiöiden tilanteita käsitellään säännöllisesti ja erityistä huomiota kohdistetaan yhtiöihin, joissa on taloudellisia haasteita, merkittäviä investointeja tai muita omistajan kannalta olennaisia riskejä. Kaupunginhallitukselle muodostetaan näin nykyistä ajantasaisempi kokonaiskuva koko konsernin taloudesta, tavoitteiden toteutumisesta ja riskeistä.

Osan valmistelijat kaupunginjohtaja Matti Tuononen, talousjohtaja Tapani Hämäläinen ja hallintojohtaja Henriikka Mäkelä

Tarkastuslautakunta	§ 44	29.05.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 55	08.06.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

7) Toimialojen ohjaus ja palveluiden vaikuttavuus

Miten varmistetaan, että kulttuuri- ja liikuntapalvelujen vaikuttavuus on mitattavaa?

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen vaikuttavuuden mittaaminen edellyttää selkeitä tavoitteita, mittareita ja seurantaa. Koko toimialan tavoitteita ohjaavat vuoteen 2028 asti kulttuuri- ja liikuntaohjelman neljä kärkitavoitetta, jotka ovat: 1. Kulttuuri- ja liikuntatoimi terveellisten, turvallisten ja viihtyisän elinympäristön, elävän keskustan ja aktiivisten kylien kehittäjänä, 2. Kulttuuri ja liikuntatoimi monipuolisten harrastus- kulttuuri- ja tapahtumatoiminnan vahvistajana, 3. Kulttuuri- ja liikuntatoimi elinikäisen kehittymisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden rakentajana sekä 4. Kulttuuri- ja liikuntatoimi kulttuuri- ja liikuntatilojen ja alueiden kehittäjänä. Vuosittain toimiala edistää talousarvionsa puitteissa kulttuuri- ja liikuntaohjelman kärkitavoitteiden toimenpiteitä niiltä osin, kuin ne ovat kesken tai jatkuvaa toimintaa. Kulttuuri- ja liikuntatoimella on talousarvioon määritelty lisäksi toimialakohtaisia tavoitteita, jotka täydentävät kulttuuri- ja liikuntaohjelman tavoitteita. Tavoitteet on johdettu Tea-viisari kyselyn pohjalta.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen vaikuttavuuden osalta on määritelty tuloskortissa olevat mitattavat määrälliset tavoitteet. Laadullinen vaikuttavuus edellyttää muun muassa tarkastelua asiakaskokemuksesta, koetusta hyvinvoinnista ja palveluiden saavutettavuudesta. Näiden kerääminen varmistetaan esimerkiksi palautekyselyillä paikan päällä tai tapahtumaan osallistuneilta jälkikäteen. Laadullista vaikuttavuutta tarkastellaan muun muassa Äänekosken kaupungin kuntalaiskyselyissä. Samoja asioita kysytään säännöllisesti, joten vaikuttavuuden mitattavuus on tältä osin varmistettu. Vaikuttavuuden arvioinnissa seurataan myös yhteistyötahojen, kuten seurojen ja järjestöjen, tietoja ja näkemyksiä kulttuuri- ja liikuntapalveluista. Tietoja kerätään monista eri lähteistä, kuten liikuntapalveluiden omilla järjestökyselyillä tai toiminta-avustushaun yhteydessä kerättävät tiedot seurojen ja järjestöjen toiminnasta ja yhteistyöstä. Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen tietojen raportointia kulttuuri- ja liikuntalautakunnalle on kehitetty lisäämällä mm. osavuosikatsaukset osaksi lautakunnan asioita.

Osan valmistelija vs. kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Jukka-Pekka Pohjolainen

Miten varmistetaan, että tilaverkon riskit hallitaan ennakoivasti?

Kiinteistöjen kuntoa ja korjaustarpeita seurataan jatkuvasti yhteistyössä kiinteistönhoitokumppanin kanssa. Tietoa saadaan

kiinteistönhoidosta, käyttäjiltä, huolloista ja tarkastuksista sekä tarvittaessa kuntotutkimuksista.

Puutteet arvioidaan vakavuuden mukaan. Turvallisuuteen, terveellisyyteen tai rakennuksen käyttöön vaikuttavat ongelmat hoidetaan ensin. Muut korjaukset ajoitetaan kunnossapitoon tai investointeihin määrärahojen mukaan.

Korjausten lisäksi on arvioitava tilojen tarve ja käyttöaste. Vähäisessä käytössä olevat, suuria korjauksia vaativat rakennukset ovat kaupungille taloudellinen riski. Niiden tulevasta käytöstä tai niistä luopumisesta tarvitaan päätöksiä.

Kaikkia riskejä ei voida ennakoida. Niiden vaikutuksia voidaan kuitenkin vähentää kunnon seurannalla, kunnossapidolla ja ajoissa tehtävillä tilaratkaisuilla.

Osan valmistelija tekninen johtaja Tommi Rautjärvi

Miten varmistetaan, että säästötoimet eivät heikennä palvelujen laatua tai henkilöstön jaksamista?

Vastaus

Kulttuuri- ja liikuntatoimen osalta säästötoimet näkyvät kuntalaisten arjessa eri tavoin. Talouden tasapainottamistoimenpiteissä on esimerkiksi kalustomäärärahoihin ja kirjastojen aineistomäärärahoihin liittyviä säästöjä. Käyttötalouden määrärahojen supistaminen näkyy palveluiden ja olosuhteiden laadussa sekä tarjonnassa. Muutokset kulttuuri- ja liikuntatoimen myöntämissä avustusmäärärahoissa edellyttävät toimenpiteitä ja sopeuttamista myös määrärahoja hakevilta ja saavilta tahoilta. Näin ollen säästötoimenpiteillä on aina vaikutusta palvelujen laatuun toimintojen järjestämisen resursoinnin kautta. Nykyisillä säästötoimenpiteillä ei ole suoria vaikutuksia henkilöstön jaksamiseen.

Kaupunkirakennepalveluissa säästöjä haetaan ensisijaisesti muuttamalla toimintatapoja, tehostamalla tilojen käyttöä sekä tarkastelemalla kunnossapitoa ja palvelutasoa. Tavoitteena on minimoida vaikutukset päivittäiseen toimintaan.

Vuoden 2027 suunnittelussa lähtökohtana on, ettei vapautuvia tehtäviä täytetä. Siksi tehtävät ja työnjako on arvioitava uudelleen: kaikkea nykyistä työtä ei voida siirtää jäljelle jäävälle henkilöstölle. Esihenkilöt seuraavat työmäärää, henkilöstön jaksamista ja palvelujen toimivuutta. Jos säästöt lisäävät kuormitusta liikaa tai

häiritsevät palveluja, toimintaa ja tehtävien tärkeysjärjestystä arvioidaan uudelleen.

Talouden tasapainottaminen edellyttää myös palvelutasoa koskevia valintoja. Ensisijaisesti turvataan lakisääteiset tehtävät, turvallisuus ja kaupungin toiminnalle välttämättömät palvelut.

Opetus- ja kasvatuspalveluja sopeutetaan palvelutarpeeseen, jota tarkastellaan kunkin palvelun käyttäjien määrän mukaan. Tasapainotusohjelmassa olevat säästöt ovat siis pääosin sopeutumista oppilas- ja asiakasmäärän laskuun, jolloin palvelutaso ei merkittävästi heikkene. Ratkaisut sisältävät myös uusien toimintatapojen ja -välineiden ottamista käyttöön, esim. varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän vaihtaminen. Uudet ratkaisut vaativat henkilöstön kanssa keskustelua, koulutusta ja vahvaa esihenkilötyötä.

Osan valmistelijat vs. kulttuuri- ja liikuntajohtaja Jukka-Pekka Pohjolainen, opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen, tekninen johtaja Tommi Rautjärvi ja 2 työllisyysaluejohtaja Riikka Hytönen

Miten ympäristötoimialan resurssit ja ohjaus vastaavat kasvaviin velvoitteisiin?

Vastaus

Ympäristötoimen resurssit ja ohjaus ovat toistaiseksi mahdollistaneet kasvaviin velvoitteisiin vastaamisen siten, että lakisääteiset lupa-, valvonta- ja viranomaistehtävät on hoidettu pääasiassa ilman merkittäviä käsittelyviiveitä. Viime vuosina on lisäksi onnistuttu vähentämään aiemmin kertynyttä valvontavelkaa.

Kasvaviin velvoitteisiin on vastattu erityisesti toiminnan priorisoinnilla sekä riskiperusteisen valvonnan kehittämisellä. Valvontaresursseja on kohdennettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin kohteisiin. Ympäristöasioiden kytkentää kaupungin strategian ja toimenpano-ohjelmien tavoitteisiin on vahvistettu.

Työmäärää ovat lisänneet mm. lainsäädännön muutokset, ilmastotyö sekä luonnon monimuotoisuuden edistäminen liittyvät tehtävät. Erityisesti vuonna 2025 voimaan tullut rakentamislaki sekä siihen myöhemmin tehdyt korjaukset ja tarkennukset ovat lisänneet valmistelu-, tulkinta-, neuvonta- ja kehittämistyötä. Myös rakennetun ympäristön valvonnassa vireillä olevat hallintopakkoasiat sitovat merkittävästi asiantuntijaresursseja, ja niiden valvonta vaatii edelleen pitkäjänteistä työskentelyä.

Tarkastuslautakunta	§ 44	29.05.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 55	08.06.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Lähivuosien merkittäviä kokonaisuuksia ovat luonnonsuojeluohjelman valmistelu sekä ilmastotyön toimenpiteiden edistäminen. Erityisesti päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää nykyistä konkreettisempia toimenpiteitä koko kaupunkiorganisaatiossa.

Ympäristötoimen resursseilla pystytään vastaaman nykyisiin lakisääteisiin vaatimuksiin, mutta kehittämisasioiden edistäminen, vaatimuksien kasvaminen ja uusien tehtävien lisääntyminen korostavat tarvetta seurata resurssien riittävyyttä jatkuvasti.

Osan valmistelija ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen

8) Varautuminen ja kriisienhallinta, riskienhallinta ja tietoturva

Miten häiriötilanteiden johtaminen ja varautuminen on ajantasaista, testattua ja konsernitasolla yhteensovitettua?

Vastaus

Kaupunginhallitus ohjaa ja seuraa varautumisen kehittämistä siten, että kaupungin ja konserniyhteisöjen valmius- ja jatkuvuussuunnitelmat, johtamisvastuut sekä viestintä- ja tilannekuvakäytännöt muodostavat yhteensopivan kokonaisuuden.

Kaupungin varautuminen perustuu päivitettyihin valmiussuunnitelmiin, kriisiviestintäohjeisiin sekä häiriötilanteiden johtamisjärjestelmään, jossa on määritelty johtovastuut, johtokeskustoiminta, hälyttämisperusteet ja toimialojen tehtävät. Varautuminen on organisoitu koko konsernin tasolla siten, että kaupungin yleistä valmiussuunnitelmaa täydentävät toimialojen, yksiköiden ja konserniyhteisöjen omat suunnitelmat.

Suunnitelmien ajantasaisuutta arvioidaan säännöllisesti sekä toimintaympäristön muuttuessa. Pitkäkestoisia häiriötilanteita varten kaupungilla on käytössään jatkuvasti toimiva johtoryhmä ja miehitetty johtokeskus. Valmiutta testataan säännöllisissä harjoituksissa, kuten vuoden 2026 valmiusharjoituksessa (LVV26), johon osallistui kaupungin johto ja keskeiset toimijat. Kaupunki osallistuu aktiivisesti myös maakunnalliseen varautumisyhteistyöhön sekä alueen teollisuustoimijoiden harjoituksiin.

Konsernitason yhteensovittamista tukee säännöllinen yhteistyö tytäryhteisöjen, pelastuslaitoksen, hyvinvointialueen, poliisin, Puolustusvoimien, elinvoimakeskusten ja muiden viranomaisten kanssa. Harjoituksissa arvioidaan sekä toimintavalmiutta että eri toimijoiden yhteistyön toimivuutta, ja havaintojen perusteella suunnitelmia päivitetään jatkuvasti.

Yhteenvetona voidaan todeta, että varautuminen perustuu päivitettyihin valmiussuunnitelmiin, säännöllisiin harjoituksiin, konsernitasoiseen ohjaukseen sekä laajaan viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöhön, mikä tukee häiriötilanteiden johtamisen ajantasaisuutta ja toimintakykyä.

Osan valmistelijat kaupunginjohtaja Matti Tuononen, talousjohtaja Tapani Hämäläinen ja ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen

Miten tietoturva ja tietosuoja varmistetaan riskiperusteisesti ja riittävin resurssein?

Vastaus

Tarkastuslautakunnalle aiemmin annetuissa vastauksissa kuvatulla tavalla tietoturva- ja tietosuojariskit ovat osa kaupungin kokonaisriskienhallintaa. Suojausta ylläpidetään muun muassa monivaiheisella tunnistautumisella, tietoturvapäivityksillä, varmuuskopioinnilla ja palautusten testaamisella. Toimintavalmiutta vahvistetaan arvioinneilla, harjoituksilla sekä henkilöstön vuosittaisella tietoturva- ja tietosuojakoulutuksella. Tietosuojavastaava ja tietosuojaryhmä tukevat henkilötietojen käsittelyn arviointia ja poikkeamien käsittelyä.

Riskien seuranta perustuu tietohallinnon, toimialojen ja palveluntuottajien havaintoihin. Merkittävät riskit ja vakavat poikkeamat raportoidaan johdolle, ja poikkeamien käsittely kootaan vuosittaiseen tietotilinpäätökseen. Kokonaisuutta vahvistetaan yhtenäistämällä käyttöoikeushallintaa sekä kokoamalla kaupungin ja konserniyhteisöjen keskeiset riskit ja hallintatoimet selkeämmin päätöksenteon tueksi. Toimenpiteet priorisoidaan palvelujen kriittisyyden ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvien riskien perusteella, koska kaikkia riskejä ei voida poistaa.

Tietohallinnon resursseja on vahvistettu ICT-tukihenkilön rekrytoinnilla. Tämä ei kuitenkaan yksin ratkaise ennakoivan kehittämisen resurssitarpeita. Talousarviovalmistelussa arvioidaan henkilöstön, osaamisen, järjestelmien uudistamisen ja asiantuntijapalvelujen tarve suhteessa riskeihin ja lakisääteisiin velvoitteisiin. Keskeisille kehittämistoimille määritellään vastuut, aikataulut ja kustannukset, ja mahdolliset resurssivajeet tuodaan päätettäväksi. Näin resursoinnin lähtökohtana ovat palvelujen jatkuvuus ja henkilötietojen suoja, eivät pelkästään nykyiset määrärahat.

Osan valmistelijat talousjohtaja Tapani Hämäläinen,

tietohallintopäällikkö Juha Kärkkäinen ja
tietosuojavastaava Ilkka Tarvainen

Miten kaupunki varmistaa, että koko organisaation varautuminen ja kriisinhallinta vastaavat nykyistä toimintaympäristöä ja Kuntaliitto suosituksia siten, että valmiussuunnitelmat ovat ajantasaiset, riskienhallinta systemaattista, henkilöstön osaaminen riittävää sekä varautumisen toimivuutta testataan säännöllisesti koko kaupunkikonsernin tasolla?

Vastaus

Kaupunki varmistaa varautumisen ja kriisinhallinnan ajantasaisuuden osana normaalia johtamista, riskienhallintaa ja konserniohjausta. Varautumisen perustana on kaupunginhallituksen 2.3.2026 (§ 46) hyväksymä valmiussuunnitelman yleinen osa, jonka toimeenpanossa hyödynnetään Kuntaliiton varautumisen ja turvallisuuden tietopaketin periaatetta.

Kaupungin valmiussuunnitelman yleisen osan lisäksi toimialoilla, yksiköillä ja konserniyhteisöillä on omat valmius- ja jatkuvuussuunnitelmansa. Varautumisessa huomioidaan myös konserniyhteisöt, ulkoistetut palvelut sekä yhteistyö viranomaisten ja elinkeinoelämän kanssa. Hallintosäännön liitteen mukaan suunnitelmat tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa sekä aina toimintaympäristön olennaisesti muuttuessa. Käytännössä toimialasuunnitelmia on päivitetty myös vuonna 2026.

Riskienhallinta on osa kaupungin vuosittaista johtamis- ja talousprosessia. Riskejä arvioidaan toimialoittain, konserniyhteisöittäin ja koko kaupungin tasolla, ja merkittäville riskeille määritellään hallintatoimet, vastuuhenkilöt sekä seuranta. Toimialojen havainnot kootaan kaupungin yhteiseen riskikuvaan osana sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa.

Henkilöstön osaamista ylläpidetään perehdytyksellä, tehtäväkohtaisella koulutuksella ja säännöllisillä yhteisharjoituksilla, joissa testataan johtamista, viestintää ja kriittisten palvelujen jatkuvuutta. Harjoituksissa ja arvioinneissa havaituille puutteille määritellään korjaavat toimet, vastuut, aikataulut ja resurssitarpeet. Konsernitason valmiuden osoittamista ja seurantaa vahvistetaan raportoimalla keskeisistä havainnoista ja toimenpiteiden etenemisestä kaupunginhallitukselle ja valtuustolle salassapitovaatimukset huomioon ottaen. Vuoden 2026 tilannekuvan mukaan kaupunki pitää konserniyhtiöiden kanssa varautumisen yhteistyöpalavereita kaksi kertaa vuodessa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kaupungin varautuminen perustuu ajantasaisiin suunnitelmiin, systemaattiseen riskienhallintaan, henkilöstön osaamisen ylläpitämiseen sekä säännölliseen harjoitteluun, joiden avulla varmistetaan toimintakyky muuttuvassa turvallisuusympäristössä.

Osan valmistelijat kaupunginjohtaja Matti Tuononen, talousjohtaja Tapani Hämäläinen ja ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen

9) Osallisuus, arviointi ja yhteistyö

Miten kaupunginhallitus hyödyntää vertaisarviointia ja vastaa tarkastuslautakuntaverkoston havaintoihin?

Vastaus

Kaupunginhallitus pitää kuntien välistä vertaisarviointia hyödyllisenä keinona tunnistaa hyviä käytäntöjä ja toiminnan kehittämiskohteita. Tarkastuslautakuntaverkoston yhteisarvioinnissa esiin nostetut havainnot käsitellään osana kaupungin toiminnan, palvelujen ja johtamisen kehittämistä.

Vuoden 2025 yhteisarvioinnissa esitetyt lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistämistä koskevat havainnot saatetaan opetus- ja kasvatustoimialan tietoon.

Osan valmistelijat opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen ja hallintojohtaja Henriikka Mäkelä

Miten osallisuus (erityisesti nuoret) kytkeytyy aidosti päätöksentekoon?

Vastaus

Nuorten osallisuus kytkeytyy Äänekoskella päätöksentekoon nuorisovaltuuston ja sen toimielinedustuksen, osallistavan budjetoinnin, oppilaskuntatoiminnan, kyselyiden sekä erilaisten suunnittelu- ja kehittämisprosessien kautta. Erityisesti nuorisovaltuuston lausuntomenettelyä sekä nuorisovaikutusten arviointia merkittävissä nuorten elämään vaikuttavissa päätöksissä sekä osallistumisesta saatavaa vaikutusviestintää on syytä vahvistaa. Tavoitteena on, ettei nuorten osallisuus ole vain kuulemista, vaan näkyvä osa valmistelua, päätöksentekoa ja vaikutusten seurantaa.

Osan valmistelijat opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen ja vs. elinvoimajohtaja Tanja Sulin

Tarkastuslautakunta § 44 29.05.2026
Kaupunginvaltuusto § 55 08.06.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

Miten kaupunginhallitus varmistaa, että talouden tasapainottaminen, strategian toteuttaminen, henkilöstön hyvinvointi ja kuntalaisten palvelut voidaan turvata samanaikaisesti muuttuvassa ja kiristyvässä toimintaympäristössä?

Vastaus

Kaupunginhallitus sovittaa talouden tasapainottamisen ja strategian toteuttamisen yhteen talousarvion ja taloussuunnitelman kautta. Tasapainottamissuunnitelman toimenpiteet ja investoinnit priorisoidaan kaupungin rahoituskyvyn, muuttuvien palvelutarpeiden ja pitkän aikavälin vaikutusten perusteella. Tavoitteena ovat pysyvät toimintatapojen ja rakenteiden uudistukset, eivät pelkästään lyhytaikaiset menoleikkaukset. Suuri osa sopeuttamisesta tapahtuu luonnollisen palvelutarpeen laskemisen seurauksena, jolloin palvelutaso ei merkittävästi laske. Muutosten talous-, palvelu- ja henkilöstövaikutukset arvioidaan kokonaisuutena ja valmistelu tehdään yhteistyössä henkilöstön kanssa. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan työn organisoinnilla, osaamisen kehittämisellä ja työkyvyn varhaisella tuella.

Taloutta, strategisten tavoitteiden toteutumista, palvelujen saatavuutta ja laatua sekä henkilöstön kuormitusta ja sairauspoissaoloja seurataan rinnakkain. Haitallisiin vaikutuksiin reagoidaan tarkistamalla toimenpiteiden sisältöä, aikataulua tai resursointia ja viemällä tarvittavat muutokset toimivaltaisten toimielinten päätettäviksi. Kaikkia nykyisiä toimintamalleja tai investointiaikatauluja ei voida säilyttää muuttumattomina, mutta lakisääteiset velvoitteet ja henkilöstön turvalliset työolot on turvattava. Kestävä talous luo perustan palvelujen ja hyvinvoinnin pitkäjänteiselle turvaamiselle.

Osan valmistelijat talousjohtaja Tapani Hämäläinen ja opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Keski-Suomen tarkastuslautakuntien puheenjohtajaverkoston kysymykset:

Miten hyvinvointialue ja Äänekosken kaupunki parantavat perhekeskuksen viestintää ja tunnettuutta arjen ympäristöissä?

Vastaus

Ks. kohdan neljä kysymys ”Miten perhekeskustoimintaa kehitetään (viestintä, saavutettavuus, yhteistyö, resurssit)?”
vastaus, alakohta ”viestintä.

Tarkastuslautakunta	§ 44	29.05.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 55	08.06.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten hyvinvointialue ja Äänekosken kaupunki parantavat perhekeskuksen seinätöntä (verkostomaista) toimintamallia ja jalkautuvaa toimintaa (toimintaa arjen ympäristöissä kuten päiväkodeissa ja kouluissa)?

Vastaus

Vanhemmuutta tuetaan perhekeskuksen ja perusopetuksen yhteistyönä Kerkän tiloissa kehittämällä perhekeskuksen tukipysäkkitoimintaa ja jalkauttamalla opiskeluhuollon ohjeita yhteistyössä koulukuraattorin kanssa. Vanhempien jaksamista tuetaan lisäämällä perheliikuntaa perhekeskuksen kautta (Pomppula-toiminta), yhteistyössä liikunta- ja kulttuuripalveluiden sekä srk ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa (yhteisövaikuttavuus).

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten ja missä laajuudessa hyvinvointialueella ja Äänekosken kaupungilla on tahtoa laajentaa palveluja eri ikäryhmille, miksi?

Vastaus

Hyvinvointialueen puolesta emme voi vastata. Äänekosken kaupungin perhekeskuksen voimavaroilla edistetään ylisukupolvista työtä yhdessä yhteistyökumppaneiden kuten hyvinvointialueen, seurakunnan ja järjestöjen kanssa. Perhekeskus toimii myös enenevästi seinättömänä ja jalkautuu myös kyläkuntiin. Väestön ikääntyessä ja lasten ikäluokkien pienentyessä toimintaa on luonteva ajatella sukupolvien välisenä, yhteisöllisyyttä vahvistavana siteenä, joka konkretisoituu vaikkapa ikäihmisten ja lapsiperheiden yhteisinä hetkinä.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten perhekeskusverkoston toimijoiden rooleja ja vastuita aiotaan täsmentää ja koordinaatiota vahvistaa?

Vastaus

- Tunnistetaan, kehitetään ja ylläpidetään yhteistyörakenteita, kuten maakunnallinen yhteisövaikuttavuus- ja perhekeskusverkostotyön ohjausryhmä, paikalliset ja alueelliset perhekeskustoiminnan ohjausryhmät.

- Työparityötä (kaupunki, hyvinvointialue, seurakunta, yhdistykset, vapaaehtoiset jne.) jatketaan ja kehitetään edelleen.
- Lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia tuetaan yhteistyössä eri toimijoiden kesken (neuvola, varhaiskasvatus, sosiaalipalvelut) täsmäasiakastyöllä, kohdentaen työtä opetuksen ja kasvun palveluissa havaittuihin ”turvallista aikuista” kaipaaviin lapsiin ja perheisiin, sekä elämäntapoihin ja arjen sujumiseen liittyen. Täsmäasiakastyö aloitetaan varhaiskasvatuksen ja perhekeskuksen yhteistyön vahvistamisella tarpeen mukaista elämäntapaohjausta varhaiskasvatuksessa oleville perheille, sekä varhaiskasvatuksen henkilökunnan informointi – rakennetaan toimintapa ja pysyvät käytännöt.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten palvelujärjestelmän yhteensovittamista on tehty ja perhekeskuksen toimintoja ja palvelujen päällekkäisyyksiä kuntien kanssa vähennetty sekä voimavaroja yhdistetty?

Vastaus

Perhekeskus toimii toimi- ja organisaatiorajat ylittävänä ekosysteeminä, jossa kunnan, hyvinvointialueen, järjestöjen, seurakunnan ja vapaaehtoistoimijoiden osaaminen yhdistyy. Tavoitteena on rakentaa yhteinen toimintakulttuuri, jossa tieto, tuki ja palvelut ovat saavutettavia ilman hallinnollisia raja-aitoja.

Konkreettisia esimerkkejä:

- Päällekkäisyyksien poistamiseksi neuvolan ensisynnyttäjien kotikäynnit ja varhainen perhetyö on siirretty hyvinvointialueen vastuulle kokonaisuudessaan.
- On käynnistetty työparityö kaupungin varhaisen tuen ohjaajan ja Hyvinvointialueen perhekeskuskoordinaattorin kanssa.
- Äänekosken Pyydä apua nappi- ja perhekeskuksen chat -palvelu on lopetettu hyvinvointialueen Pyydä apua -napin ja -chatin aloittaessa.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeisessä toimintaympäristössä päällekkäisen ja siiloutuneen työskentelyn sekä eri toimijoiden lakisääteisten tehtävien hoidon rajasta on syytä käydä jatkuvaa vuoropuhelua, jotta kukin organisaatio voi keskittyä tuottamaan laadukkaita palveluita sekä tarjoamaan omaa osaamistaan yhteistyöhön muiden kanssa.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Miten paikalliset erityispiirteet ja palvelutarpeet on huomioitu perhekeskusverkostossa? Miten ratkaisuihin on päästy?

Vastaus

- Maahanmuuttajat: kotoutumispalveluiden tuottamaa maahanmuuttoneuvontaa on tarjolla säännönmukaisesti perhekeskuksella.
- Lapsiperheköyhyys: Vähävaraisten lasten harrastustoiminnan tuki perhekeskuksen kautta.
- Kasvatukselliset haasteet: Perhekeskuksen kautta järjestetään ryhmätoimintaa, kuten nuorten äitien ryhmä, vanhempana vahvemmaksi ryhmä, nepsypiirteisten lasten vanhempien ryhmä, tukipysäkit ajanvarauksella, parisuhteen huoltoasema, sekä kriisikeskus Mobilen jalkautuva työ.
- Yksinäisyys ja ulkopuolisuus: Avoin ryhmä- ja kohtaamispaikkatoiminta.

Miten palveluohjausta ja sisääntuloväylää (yhden luukun periaatetta) on selkiytetty?

Vastaus

Keski-Suomen hyvinvointialueella on käytössään perheiden, nuorten ja aikuisten ohjaus- ja neuvontapalvelu. Neuvontanumero palvelee kaikkia keskisuomalaisia lasten, nuorten ja perheiden palveluissa sekä aikuisten sosiaalipalveluissa. Numeroon voi olla yhteydessä esimerkiksi seuraavissa aiheissa:

- vanhemmuus ja kasvatuskysymykset
- alle 23-vuotiaiden nuorten mielenterveys- tai päihdeongelmat
- lastensuojeluilmoitukset tai sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot
- aikuisten sosiaalipalvelut (Jyväskylässä ja Muuramessa).

Yhteydenottoon vastaa hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset. Heille voi myös jättää kiireettömän yhteydenottopyynnön hyvinvointialueen digitaalisissa palveluissa tai pyydä apua -napin kautta.

Äänekosken perhekeskuksen varhaisen tuen ohjaajaan voi olla yhteydessä puhelimitse ilman soittoaikoja. Lisäksi hänet tavoittaa sosiaalisen median kautta.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Mikä on Äänekosken kaupungin resurssointi (suora rahoitus, henkilöstöresurssi, tilat tms.) perhekeskustoimintaan?

Tarkastuslautakunta	§ 44	29.05.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 55	08.06.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Vastaus

- Äänekosken kaupungin talousarviossa 2026 on varattu perhekeskustoimintaan 88.800 euroa.
- Äänekosken kaupungin perhekeskustoiminnassa on yksi vakituinen vakanssi, varhaisen tuen ohjaaja, joka pyörittää perhekeskustoimintaa ja siihen liittyvää asiakastyötä.
- Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan resurssia on varattu perhekeskustoimintaa 0,5 pv/vko
- Lisäksi on budjetoitu osuus esihenkilön palkasta.
- Äänekosken kaupunki tarjoaa perhekeskuksen tilaratkaisut. Koulunmäen yhtenäiskoululla on toimitila perhekeskus Kerkkä, joka toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana. Siellä on ryhmätoimintaa, tapahtumia ja asiakasvastaanottoja. Se tarjoaa lapsiperheille ennaltaehkäisevää tukea, avointa toimintaa, vertaistukea sekä apua arjen pulmiin. Toimintaa järjestetään yhteistyössä eri lapsiperhetoimijoiden kanssa: kunta-hyvinvointialue-3.sektori.
- Äänekoskella lienee tällä hetkellä koko Keski-Suomen vahvin kunnallinen resurssointi perhekeskustoimintaan.

Osan valmistelija opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1) päättää antaa valtuustolle edellä esittelytekstissä olevan selvityksen vuoden 2025 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista ja näiden aiheuttamista toimenpiteistä; ja

2) ehdottaa valtuustolle, että valtuusto merkitsee edellä kohdassa 1 hyväksytyn selvityksen tiedoksi.

Päätös

Liitteet

5 Arviointikertomus vuodelta 2025

Kaupunginhallitus	§ 165	01.06.2026
Kaupunginhallitus	§ 259	14.09.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 68	21.09.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

9
Hallintojohtajan virkavaalin vahvistaminen

KH 01.06.2026 § 165

Hallintojohtaja on irtisanoutunut virastaan 30.4.2026 kahden kuukauden irtisanomisajalla.

Hallintojohtajan virkaa on hoidettu määräaikaisesti hallintopäällikön vakanssilla. Hallintopäällikön virka on täytetty määräaikaisesti 30.10.2026 saakka (Hallintojohtajan sijaisen määrääminen, kaupunginjohtajan päätös 5.11.2025 § 76).

Hallintojohtaja toimii hallintopalvelujen vastuualueen vastuualuejohtajana.

Hallintojohtaja vastaa kaupungin hallinnollisista ja oikeudellisista palveluista ja antaa näitä tehtäviä koskevaa ohjausta. Hallintojohtaja vastaa myös kaupungin hallinnon ja päätöksentekojärjestelmän kehittämisestä, valtuuston ja kaupunginhallituksen käsiteltäväksi kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta, luottamushenkilöiden kouluttamisesta ja perehdyttämisestä sekä päättää näitä koskevista asioista.

Hallintojohtaja valvoo vaakunan, liikemerkkien, logojen, tunnusten ja tavaramerkkien käyttöä sekä päättää näitä koskevista asioista. Hallintojohtaja päättää eläinsuojelulain ja hautaustoimilain kunnalle säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Hallintojohtaja päättää myös vaalien ja kansanäänestysten edellyttämistä toimenpiteistä ja niitä koskevista tietopyynnöistä.

Virkaan valittavalta edellytetään soveltuvaa ylempää korkeakoulututkintoa. Oikeustieteen opinnot katsotaan eduksi.

Valinnassa arvostetaan vahvaa kehittämisotetta, kokemusta hallinnollisista tehtävistä ja esihenkilötyöstä sekä hyviä yhteistyö-, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Virka täytetään sopimuksen mukaan. Viran täyttämisessä noudatetaan kuuden (6) kuukauden koeaikaa.

Hallintosäännön 43 §:n mukaan hallintojohtajan valitsee kaupunginvaltuusto. Viran haettavaksi julistamisesta päättää hallintosäännön 42 §:n mukaan kaupunginhallitus.

Valmistelija Vs. henkilöstöpäällikkö Tarja Mäkinen, puh. 040 678 7210

Kaupunginhallitus	§ 165	01.06.2026
Kaupunginhallitus	§ 259	14.09.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 68	21.09.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää julistaa hallintojohtajan viran julkisesti haettavaksi 9.8.2026 klo 21:00 mennessä. Virka täytetään sopimuksen mukaan.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Oikeustieteen opinnot katsotaan eduksi.

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää vahvaa kehittämisotetta, kokemusta hallinnollisesta ja esihenkilötyöstä sekä hyviä yhteistyö-, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.

Hakuilmoitus julkaistaan Kuntarekry.fi-järjestelmässä, Työmarkkinatorilla ja kaupungin www-sivuilla. Lisäksi hyödynnetään digitaalista markkinointia.

Kaupunginhallitus valitsee työryhmän valmistelemaan hallintojohtajan viran täyttämistä. Työryhmään valitaan edustus kaupunginhallituksen jäsenistä, kaupunginjohtaja ja vs. henkilöstöpäällikkö.

Työryhmä päättää haastatteluun kutsuttavista, suorittaa haastattelut, päättää tarvittaessa soveltuvuusarvioinnin käytöstä sekä tekee kaupunginhallitukselle esityksen hallintojohtajaksi valittavasta henkilöstä.

Kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus

Kaupunginhallitus päättää julistaa hallintojohtajan viran julkisesti haettavaksi 9.8.2026 klo 21:00 mennessä. Virka täytetään sopimuksen mukaan.

Kelpoisuusvaatimuksena tehtävään on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Oikeustieteen opinnot katsotaan eduksi.

Tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää vahvaa kehittämisotetta, kokemusta hallinnollisesta ja esihenkilötyöstä sekä hyviä yhteistyö-, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja. Hallintojohtaja toimii yhtenä kaupunginjohtajan sijaisista. Hallintojohtaja johtaa kaupungin hankintatoimea.

Hakuilmoitus julkaistaan Kuntarekry.fi-järjestelmässä, Työmarkkinatorilla ja kaupungin www-sivuilla. Lisäksi hyödynnetään digitaalista markkinointia.

Kaupunginhallitus	§ 165	01.06.2026
Kaupunginhallitus	§ 259	14.09.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 68	21.09.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Kaupunginhallitus valitsee työryhmän valmistelemaan hallintojohtajan viran täyttämistä. Työryhmään valitaan edustus kaupunginhallituksen jäsenistä, kaupunginjohtaja ja vs. henkilöstöpäällikkö.

Työryhmä päättää haastatteluun kutsuttavista, suorittaa haastattelut, päättää tarvittaessa soveltuvuusarvioinnin käytöstä sekä tekee kaupunginhallitukselle esityksen hallintojohtajaksi valittavasta henkilöstä.

Päätös

Hyväksyttiin kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus. Kaupunginhallitus valitsi työryhmään kaupunginhallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtajiston, kaupunginjohtajan ja vs. henkilöstöpäällikön.

- - - - -

Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä ilmoitti olevansa esteellinen (yleislausekejäävi) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pöytäkirjanpitäjänä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi talousjohtaja Tapani Hämäläinen.

- - - - -

KH 14.09.2026 § 259

Hallintojohtajan virka oli haettavana 9.8.2026 klo 21 mennessä. Hakuilmoitus julkaistiin Äänekosken kaupungin Kuntarekry.fi-järjestelmässä, Työmarkkinatori.fi-sivustolla ja kaupungin www-sivuilla. Lisäksi hyödynnettiin digitaalista markkinointia.

Hallintojohtajan virkaa haki määräaikaan mennessä 27 henkilöä. Työryhmä kutsui hakemusasiakirjojen perusteella haastatteluun kuusi (6) hakijaa. Haastattelut toteutettiin kaupungintalolla 25.8.2026. Haastatteluihin osallistui kolmetoista (13) työryhmän jäsentä.

Haastattelujen perusteella kolmesta (3) hakijasta päätettiin pyytää henkilöarviointi. Työryhmä sai henkilöarvioinnin palautteen 8.9.2026.

Työryhmän enemmistön esitys on, että hallintojohtajan virkaan valitaan koulutuksen, työkokemuksen ja soveltuvuuden perusteella hallintotieteiden maisteri (HTM) Henriikka Mäkelä.

- - - - -

Yksi hakija ilmoitti 10.9.2026, että hän ei ole enää mukana hakuprosessissa.

Kaupunginhallitus	§ 165	01.06.2026
Kaupunginhallitus	§ 259	14.09.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 68	21.09.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Valmistelija Vs. henkilöstöpäällikkö Heidi Kovanen, puh. 040 747 5180

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää valintatyöryhmän esityksen perusteella ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää:

1) valita hallintojohtajan virkaan koulutuksen, työkokemuksen ja soveltuvuuden perusteella hallintotieteiden maisteri (HTM) Henriikka Mäkelän;

2) valinnan olevan ehdollinen siten, että valitun on ennen vaalin vahvistamista esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan; ja

3) kokonaispalkaksi 7.128,22 euroa kuukaudessa.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

Henriikka Mäkelä ilmoitti olevansa esteellinen (asianosainen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Tapani Hämäläinen toimi pöytäkirjanpitäjänä tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

- - - - -

KVALT 21.09.2026 § 68

Kaupunginhallituksen päätösehdotus

Valtuusto päättää:

1) valita hallintojohtajan virkaan koulutuksen, työkokemuksen ja soveltuvuuden perusteella hallintotieteiden maisteri (HTM) Henriikka Mäkelän;

2) valinnan olevan ehdollinen siten, että valitun on ennen vaalin vahvistamista esitettävä hyväksyttävä lääkärintodistus terveydentilastaan; ja

3) kokonaispalkaksi 7.128,22 euroa kuukaudessa.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

Kaupunginhallitus	§ 165	01.06.2026
Kaupunginhallitus	§ 259	14.09.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 68	21.09.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä ilmoitti olevansa esteellinen (asianosainen) ja siirtyi yleisölle varatuille paikoille tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Pöytäkirjanpitäjäksi tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi valittiin vs. henkilöstöpäällikkö Heidi Kovanen.

- - - - -

KH 16.11.2026
297/01.01.01.00/2026

Hallintojohtajan virkavaali on tullut lainvoimaiseksi 3.11.2026.

Henriikka Mäkelä on toimittanut 20.10.2026 päivätyn hyväksyttävän lääkärintodistuksen terveydentilastaan ja ilmoittanut ottavansa hallintojohtajan viran vastaan 1.12.2026.

Valmistelija Vs. henkilöstöpäällikkö Heidi Kovanen, puh. 040 747 5180

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää vahvistaa hallintojohtajan virkavaalin.

Päätös

Kaupunkirakennelautakunta § 68 05.11.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

10
Vesihuoltosuunnitelman laatimisen organisointi ja ohjausryhmän nimeäminen

KAURAK 05.11.2026 § 68

Äänekosken kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu vuonna 2013. Suunnitelma päivitetään vastaamaan nykyisiä olosuhteita, kaupungin kehittämistarpeita ja uudistuneen vesihuoltolainsäädännön vaatimuksia. Päivityksessä laaditaan vesihuoltolain 5 a §:n mukainen kunnan vesihuoltosuunnitelma suunnittelujaksolle 2027–2040 vuoden 2027 loppuun mennessä.

Suunnitelma on keskeinen työkalu kunnan vesihuollon kehittämis- ja järjestämisvastuun toteuttamisessa. Sen tavoitteena on esittää kunnan tahtotila ja strategiset linjaukset sekä toimet vesihuollon kehittämisessä, parantaa vesihuollon suunnitelmallisuutta, tukea alueidenkäytön suunnittelua, auttaa ennakoimaan toimintaympäristön muutoksia (esim. taantuvat alueet, ilmastonmuutos), edistää yhteistyötä vesihuoltolaitosten välillä sekä auttaa yhteensovittamaan eri lakien mukaista vesihuollon suunnittelua.

Työ kattaa koko kaupungin alueen. Suunnitelmassa käsitellään palvelujen käyttäjät ja tuottajat, väestön ja maankäytön kehitys, laitoskohtaiset palvelutasotavoitteet, osuuskuntayhteistyö, toiminta-alueet ja järjestämistarpeet, vedenhankinnan ja jätevesihuollon vaihtoehdot sekä kaupungin omistajapolitiikka ja vesihuoltotehtävien vastuut. Vuoden 2013 suunnitelman toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan ja laaditaan ajantasainen toimenpideohjelma.

Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä Äänekosken Energia Oy:n, alueen vesihuolto-osuuskuntien ja kaupungin eri toimialojen kanssa. Työssä huomioidaan myös kuntien välisen yhteistyön tarpeet.

Työn ohjaamiseksi esitetään perustettavaksi ohjausryhmä, joka kokoaa toimijoiden näkemykset, ohjaa valmistelua ja seuraa tavoitteiden sekä aikataulun toteutumista. Kaupunkirakennepalvelut vastaa kaupungin osalta työn koordinoinnista. Konsultti valmistelee suunnitteluaineiston, kokousmateriaalit ja muistiot toimeksiantonsa mukaisesti.

Lausuntoihin ja palautteeseen tarkoitettu luonnos valmistuu 31.8.2027 mennessä. Viranomaislausunnoille ja julkiselle palautteelle varataan vähintään kuusi viikkoa. Tavoitteena on saattaa suunnitelma hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2027 aikana. Valmis suunnitelma käsitellään erillisenä päätösasiana. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet vahvistetaan vuoden 2030 loppuun mennessä.

Kaupunkirakennelautakunta § 68 05.11.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

Valmistelija Rakennuttaja Jukka Karppinen, puh. 040 559 1632

Esittelijä Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587

Päätösehdotus Kaupunkirakennelautakunta päättää:

1. perustaa vesihuoltosuunnitelman laatimisen ajaksi ohjausryhmän ja nimetä siihen lautakunnan edustajiksi (2 kpl), teknisen johtajan puheenjohtajaksi sekä kaupunkirakennepalvelujen edustajat (rakennuttaja, kaupunkirakennepäällikkö), maankäytön suunnittelun edustajan (kaavoituspäällikkö) ja ympäristösuojelun edustajan (ympäristöpäällikkö). Lautakunta pyytää kaupunginhallitusta nimeämään edustajansa (1-2 kpl) ja Äänekosken Energia Oy:tä nimeämään ryhmään edustajansa sekä alueen vesihuolto-osuuskuntia nimeämään yhteisen edustajan. Kaupunkirakennepalvelut kokoaa ohjausryhmän ja sopii sen sihteeritehtävien hoitamisesta konsultin kanssa;

2. antaa ohjausryhmän tehtäväksi ohjata suunnittelutyötä, yhteensovittaa toimijoiden tavoitteita, käsitellä lähtötietoja ja kehittämisvaihtoehtoja sekä valmistella ehdotukset palvelutasotavoitteiksi, yhteistyökäytännöiksi, tehtävien vastuutukseksi ja toimenpideohjelmaksi. Ohjausryhmä seuraa työn etenemistä ja käsittelee lausuntojen sekä palautteen perusteella tehtävät tarkistusehdotukset. Ryhmä toimii valmistelevana työryhmänä eikä käytä viranomaisille kuuluvaa päätösvaltaa;

3. että työhön osallistetaan kaupungin asianomaiset toimialat, vesihuoltotoimijat, vesihuollon kannalta keskeiset naapurikunnat sekä tarpeen mukaan muut asiantuntijatahot. Ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisia kuullaan valmistelussa asiantuntijoina. Ennen suunnitelman hyväksymistä lausuntomahdollisuus varataan toimivaltaiselle elinvoimakeskukselle sekä kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille. Asukkaille ja muille osallisille järjestetään julkinen palautemahdollisuus suunnitelman nähtävillä oloaikana;

4. että lausuntoihin ja palautteeseen tarkoitettu luonnos tuodaan lautakunnan käsiteltäväksi ennen lausunto- ja palautekierrosta. Kaupunkirakennepalvelut valmistelee lausuntojen ja palautteen käsittelyn sekä lopullisen suunnitelman saattamisen toimivaltaisen toimielimen hyväksyttäväksi vuoden 2027 aikana.

Kaupunkirakennelautakunta § 68 05.11.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

Päätös Kaupunkirakennelautakunta päätti:

1. perustaa vesihuoltosuunnitelman laatimisen ajaksi ohjausryhmän ja nimetä siihen lautakunnan edustajiksi yksimielisesti Toivo Hakkaraisen ja Harri Piilosen, teknisen johtajan puheenjohtajaksi sekä kaupunkirakennepalvelujen edustajat (rakennuttaja, kaupunkirakennepäällikkö), maankäytön suunnittelun edustajan (kaavoituspäällikkö) ja ympäristösuojelun edustajan (ympäristöpäällikkö). Lautakunta pyytää kaupunginhallitusta nimeämään edustajansa (1-2 kpl) ja Äänekosken Energia Oy:tä nimeämään ryhmään edustajansa sekä alueen vesihuolto-osuuskuntia nimeämään yhteisen edustajan. Kaupunkirakennepalvelut kokoaa ohjausryhmän ja sopii sen sihteeritehtävien hoitamisesta konsultin kanssa;

2. antaa ohjausryhmän tehtäväksi ohjata suunnittelutyötä, yhteensovittaa toimijoiden tavoitteita, käsitellä lähtötietoja ja kehittämisvaihtoehtoja sekä valmistella ehdotukset palvelutasotavoitteiksi, yhteistyökäytännöiksi, tehtävien vastuutukseksi ja toimenpideohjelmaksi. Ohjausryhmä seuraa työn etenemistä ja käsittelee lausuntojen sekä palautteen perusteella tehtävät tarkistusehdotukset. Ryhmä toimii valmistelevana työryhmänä eikä käytä viranomaisille kuuluvaa päätösvaltaa;

3. että työhön osallistetaan kaupungin asianomaiset toimialat, vesihuoltotoimijat, vesihuollon kannalta keskeiset naapurikunnat sekä tarpeen mukaan muut asiantuntijatahot. Ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisia kuullaan valmistelussa asiantuntijoina. Ennen suunnitelman hyväksymistä lausuntomahdollisuus varataan toimivaltaiselle elinvoimakeskukselle sekä kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille. Asukkaille ja muille osallisille järjestetään julkinen palautemahdollisuus suunnitelman nähtävillä oloaikana;

4. että lausuntoihin ja palautteeseen tarkoitettu luonnos tuodaan lautakunnan käsiteltäväksi ennen lausunto- ja palautekierrosta. Kaupunkirakennepalvelut valmistelee lausuntojen ja palautteen käsittelyn sekä lopullisen suunnitelman saattamisen toimivaltaisen toimielimen hyväksyttäväksi vuoden 2027 aikana.

- - - - -

Kaupunkirakennelautakunta § 68 05.11.2026
Kaupunginhallitus 16.11.2026

KH 16.11.2026
474/14.05.00.00/2026

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus valitsee yhdestä kahteen (1-2) kaupunginhallituksen edustajaa vesihuoltosuunnitelman laatimisen ohjausryhmään.

Päätös

Kaupunginvaltuusto	§ 14	16.02.2026
Kaupunginhallitus	§ 66	02.03.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	§ 66	29.10.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

11
Valtuustoaloite Koulunmäen yhtenäiskoulun ja Suolahden alkuopetuksen (1. ja 2. luokka) ryhmäkoko tulee olla korkeintaan 20 oppilasta

KVALT 16.02.2026 § 14

Paula Maukonen jätti hänen ja 15 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen Koulunmäen yhtenäiskoulun ja Suolahden alkuopetuksen (1. ja 2. luokka) ryhmäkoko tulee olla korkeintaan 20 oppilasta.

Päätös Merkittiin valtuustoaloite tiedoksi ja lähetettiin se edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

- - - - -

KH 02.03.2026 § 66

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 121 §:n (Valtuutettujen aloitteet) 3 momentissa on määrätty, että kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille toimielimelle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään neljäsosa valtuutetuista, on kuitenkin toimitettava valtuuston vastattavaksi. Aloitteen on allekirjoittanut 16 valtuutettua 35:stä valtuutetusta, joten se on toimitettava valtuuston vastattavaksi.

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 121 §:n 4 momentissa on määrätty, että aloitteet, jotka merkitsevät uuden määrärahan ottamista talousarvioon tai määrärahan korottamista, on valmisteltava seuraavan vuoden talousarvion valmistelun yhteydessä, jos ne on jätetty maaliskuun loppuun mennessä. Myöhemmin jätetyt tällaiset aloitteet valmistellaan sitä seuraavan vuoden talousarvion valmistelun yhteydessä.

Koska aloite on jätetty 16.2.2026, se valmistellaan vuoden 2027 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Valmistelija Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Kaupunginvaltuusto	§ 14	16.02.2026
Kaupunginhallitus	§ 66	02.03.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	§ 66	29.10.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja päättää pyytää opetus- ja kasvatuslautakunnalta lausunnon aloitteesta. Lausunto on toimitettava kaupunginhallitukselle viimeistään 30.9.2026.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

OPEKAS 29.10.2026 § 66

Aloite ja asian aiempi käsittely
Valtuustoaloitteessa esitetään, että Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskoulujen alkuopetuksen 1.–2. luokkien ryhmäkoko olisi enintään 20 oppilasta. Aloitteen tavoite turvallisesta, vuorovaikutteises-ta ja oppimista tukevasta alkuopetuksesta on tärkeä.

Alkuopetuksen ryhmäkokoja on käsitelty valtuustoaloitteen pohjalta jo vuonna 2025. Opetus- ja kasvatuslautakunta päätti 25.9.2025 § 50 aloitteen käsittelyn yhteydessä, ettei se aseta alkuopetukseen kiinteitä ryhmärajoja. Kaupunginvaltuusto käsitteli aloitteen 10.11.2025 § 94 ja hyväksyi toivomusponnen, jonka mukaan vuoden 2026 talousarvion valmistelussa huomioidaan määrärahat siihen, että Koulunmäen ja Suolahden alkuopetuksen ryhmissä voisi olla enintään 20 oppilasta. Talousarvion 2026 lautakuntakäsittely oli ollut jo 23.10.2025 § 54, joten ponsitoivomus ei voinut tulla siinä huomioiduksi. Ponsi ei noussut käsittelyyn talousarvion käsittelyssä kaupunginhallituksessa 17.11.2025 § 132 tai kaupunginvaltuustossa 8.12.2025 § 110, joten ryhmäkokorajaa ei asetettu määrärahojen puutteen vuoksi.

Edellinen käsittely muodostaa lähtökohdat myös tälle vastaukselle (liite).

Ryhmäkoko on yksi osa opetuksen kokonaisresurssia
Perusopetuslainsäädäntö ei aseta yleistä enimmäisrajaa perusopetuk-sen ryhmäkoolle. Opetusryhmät on kuitenkin muodostettava siten, että opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Ryhmäkoon rinnalla on tarkasteltava oppilaiden tuen tarpeita, erityis- ja samanaikaisopetusta, koulunkäynninohjaajien työpanosta sekä mahdollisuutta tarkoituksenmukaisiin ja joustaviin ryhmittelyihin.

Kaupunginvaltuusto	§ 14	16.02.2026
Kaupunginhallitus	§ 66	02.03.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	§ 66	29.10.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Pelkkä perusopetusryhmän oppilasmäärä ei siten kuvaa oppilaan koulupäivän aikana saamaa opetusta, ohjausta ja tukea. Nykyinen alkuopetus on monessa koulussa vahvasti aikuisresursoitu.

Alkuopetuksen nykyinen aikuisresurssi

Koulu / ryhmä	Oppilaita	Aikuisia keskimäärin / oppitunti
Hietama 1. lk	18	2,2
Honkola, yhdysluokka	16	2,0
Koivisto, yhdysluokka	22	2,0
Konginkangas, yhdysluokka	13	1,5
Sumiainen, yhdysluokka	17	1,8
Suolahti 1. lk	14–15	1,6
Suolahti 2. lk	14	1,5
Koulunmäki 1A	18	2,3
Koulunmäki 1B	19	2,3
Koulunmäki 1C	21	2,9
Koulunmäki 2A	24	3,0
Koulunmäki 2B	25	1,8
Koulunmäki 2C	25	1,8

Luvut osoittavat, ettei suurempi ryhmä automaattisesti tarkoita vähäisempää aikuisresurssia. Esimerkiksi Koulunmäen 24 oppilaan 2A-luokassa on keskimäärin kolme aikuista oppituntia kohden. Opetuksen laatua ja tuen riittävyyttä on siksi arvioitava ryhmäkoon, ryhmän tarpeiden ja käytettävissä olevan aikuisresurssin kokonaisuutena. Huom.! Henkilöstö siirtyy myös lukuvuoden varrella tarpeen mukaisesti luokkien välillä.

Perusopetuslain mukainen ryhmäkohtainen tuki

Perusopetuslain 20 b §:n mukaan opetuksen järjestäjän on varattava lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen yhteensä vähintään 0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden. Esimerkiksi 20 oppilasta tarkoittaa vähintään 2,44:n opetustunnin resurssia viikossa.

Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat yleinen tukiopetus, opetuskielen tukiopetus sekä erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä. Tukea voidaan toteuttaa esimerkiksi samanaikais- ja yhteisopetuksena tai joustavasti muodostetuissa pienemmissä ryhmissä.

Jakotunnit ja ryhmän pienentäminen ovat hyödyllisiä pedagogisia järjestelyjä, mutta ne eivät sellaisinaan korvaa lain tarkoittamia ryhmäkohtaisia tukimuotoja. Myöskään pysyvän perusopetusryhmän jakaminen esimerkiksi 24 oppilaan ryhmästä kahdeksi 12 oppilaan

luokaksi ei itsessään täytä ryhmäkohtaiseen tukeen liittyvää resursointivelvoitetta.

Tästä syystä mahdollinen lisäresurssi on perusteltua voida kohdentaa tarpeen mukaan esimerkiksi samanaikaisopetukseen tai erityisopettajan antamaan opetukseen sen sijaan, että resurssi sidotaan automaattisesti kiinteään ryhmäkokorajaan.

Koulujen yhdenvertainen kohtelu
Kiinteää ryhmäkokorajaa arvioitaessa on huomioitava eri koulujen ja niiden oppilaiden tasapuolinen kohtelu. Jos enintään 20 oppilaan raja asetetaan vain Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluihin, on samalla perusteltava, miksi vastaavaa periaatetta ei sovellettaisi viherkouluihin.

Kysymys korostuu viherkouluissa, joissa alkuopetusta järjestetään usein yhdysluokkaopetuksena. Yhdysluokan opettaja vastaa samanaikaisesti kahden vuosiluokan opetuksesta. Ei ole yksiselitteistä perustetta sille, miksi 24 oppilaan yhden vuosiluokan ryhmä yhtenäiskoulussa tulisi automaattisesti jakaa, mutta yli 20 oppilaan kahden vuosiluokan yhdysluokka voisi jäädä yhden opettajan opetettavaksi.

Tasapuolisuus ei tarkoita samanlaista henkilöstörakennetta kaikissa kouluissa. Resursoinnissa tulee huomioida ryhmän koko, oppilaiden tuen tarpeet sekä käytettävissä oleva muu aikuisresurssi. Olennaista on, että arviointiperusteet ovat yhdenmukaiset kaikissa kouluissa.

Lukuvuoden 2027–2028 oppilasennuste ja talousvaikutukset
Talousarvio 2027 lähtee siitä, että Koulunmäen 1. vuosiluokka on lukuvuonna 2027–2028 nelisarjainen. Tämänhetkisen 75 oppilaan ennusteen perusteella ryhmät ovat 19, 19, 18 ja 19 oppilaan suuruisia. Koulunmäen 2. vuosiluokalla on ennusteen mukaan 58 oppilasta, jotka voidaan jakaa kolmeen enintään 20 oppilaan ryhmään.
Suolahden 1. vuosiluokalle ennustetaan 24 yleisopetuksen oppilasta yhteen ryhmään, ellei erityisopetukseen siirry ennakoitua enemmän oppilaita. Suolahden 2. vuosiluokalla ryhmät ovat ennusteen mukaan 14 ja 15 oppilaan suuruiset.

Hietaman, Honkolan, Konginkankaan ja Sumiaisten koulujen alkuopetuksen ryhmät jäävät alle 20 oppilaan. Koiviston alkuopetuksen yhdysluokalle ennustetaan 23 oppilasta.

Kaupunginvaltuusto	§ 14	16.02.2026
Kaupunginhallitus	§ 66	02.03.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	§ 66	29.10.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Vaihtoehto	Vaikutus	Uusia ryhmiä	Lisäkustannus / vuosi
A. 20 oppilaan raja vain yhtenäiskouluissa	Suolahden 1. lk jaetaan kahdeksi ryhmäksi	1	60 000 €
B. 20 oppilaan raja kaikissa kouluissa	Edellisen lisäksi Koiviston 23 oppilaan yhdysluokka jaetaan	2	120 000 €

Laskelma perustuu yhden luokanopettajan 60 000 euron keskimääräiseen vuosikustannukseen. Se sisältää vain lisäluokanopettajien laskennallisen henkilöstökustannuksen eikä mahdollisia muita kuluja.

Ryhmäjakojen käsittely tuntikehyksen yhteydessä Vuoden 2027 talousarvio muodostaa opetuksen resursoinnin taloudellisen lähtökohdan, mutta lukuvuoden 2027–2028 yksityiskohtaisia ryhmäjakoja käsitellään opetus- ja kasvatuslautakunnassa huhtikuussa tuntikehyksen jakamisen yhteydessä.

Siinä vaiheessa oppilasmäärät ovat tarkentuneet ja esiopetuksesta ensimmäiselle vuosiluokalle siirtyvien lasten, eli alanivelen, tuen tarpeet on arvioitu nykyistä tarkemmin. Mahdollinen ryhmien jakaminen on siksi tarkoituksenmukaisempaa ratkaista tuolloin kuin lukita etukäteen yleisellä 20 oppilaan rajalla.

Opetus- ja kasvatuslautakunnan vastuulla on tuntikehyksen käsittelyn yhteydessä arvioida, tarvitaanko opetukseen talousarvion mukaista resurssia enemmän. Jos tarkentuneen oppilasmäärän ja tuen tarpeiden perusteella lisäresursointi arvioidaan välttämättömäksi, lautakunnan tulee arvioida myös lisätalousarvion tarve.

Kokonaisarvio
Aloitteen tavoite turvallisesta ja oppimista tukevasta alkuopetuksesta on perusteltu. Kiinteä 20 oppilaan enimmäisraja ei kuitenkaan yksin turvaa opetuksen laatua tai oppilaiden tarvitsemaa tukea. Raja voisi johtaa hyvin pieniin rinnakkaisryhmiin ja sitoa opettajaresurssia tavalla, joka vähentää mahdollisuuksia kohdentaa sitä samanaikaisopetukseen, erityisopetukseen ja lain edellyttämiin ryhmäkohtaisiin tukimuotoihin.

Koulunmäellä talousarvion 2027 mukainen nelisarjaisuus pitää tämänhetkisen ennusteen perusteella alkuopetuksen ryhmät enintään 20 oppilaan suuruisina. Suolahdessa 1. vuosiluokan 24 oppilaan jakaminen kahdeksi noin 12 oppilaan ryhmäksi merkitsisi yhtä lisäryhmää ja noin 60 000 euron vuosittaista lisäkustannusta. Jos samaa rajaa sovellettaisiin yhdenvertaisesti kaikkiin kouluihin,

Kaupunginvaltuusto	§ 14	16.02.2026
Kaupunginhallitus	§ 66	02.03.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	§ 66	29.10.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

myös Koiviston 23 oppilaan yhdysluokka tulisi jakaa ja kustannus olisi yhteensä noin 120 000 euroa vuodessa.

Tarkoituksenmukaisin ratkaisu on muodostaa ryhmät vuosittain oppilasmäärän, oppilaiden tuen tarpeiden, pedagogisen harkinnan sekä käytettävissä olevan henkilöstö- ja talousresurssin perusteella. Lopullinen arvio tehdään huhtikuussa tuntikehyksen yhteydessä, jolloin myös alanivelen tuen tarpeista on tarkempi tieto.

Valmistelija Opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen, puh. 040 514 8102

Esittelijä Opetus- ja kasvatusjohtaja Niina Rautanen, puh. 040 514 8102

Päätösehdotus Opetus- ja kasvatuslautakunta:

1. Opetus- ja kasvatuslautakunta merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi;

2. toteaa, ettei Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskoulujen alkuopetukseen aseteta kiinteää 20 oppilaan enimmäisryhmäkokoa;

3. toteaa, että lukuvuoden 2027–2028 ryhmäjakoja arvioidaan huhtikuussa tuntikehyksen jakamisen yhteydessä tarkentuneiden oppilasmäärien ja alanivelen tuen tarpeiden pohjalta;

4. toteaa, että opetuksen lisäresursoinnin ja mahdollisen lisätalousarvion tarve arvioidaan tuntikehyksen käsittelyn yhteydessä; sekä

5. lähettää vastauksen kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - -
Merkittiin, että tämä asia käsiteltiin kokouksen kolmantena asiana.
- - - - -

KH 16.11.2026
88/00.01.03.01/2026

Opetus- ja kasvatuslautakunta on antanut lausuntonsa 29.10.2026.

Kaupunginvaltuusto	§ 14	16.02.2026
Kaupunginhallitus	§ 66	02.03.2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	§ 66	29.10.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1) antaa valtuustolle tiedoksi valtuutettu Paula Maukosen ym. 16.2.2026 jättämän valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimenpiteet; ja

2) ehdottaa valtuustolle, että valtuusto toteaa sanotun valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Liitteet

6 Valtuustoaloite Koulunmäen yhtenäiskoulun ja Suolahden alkuopetuksen (1. ja 2. luokka) ryhmäkoko tulee olla korkeintaan 20 oppilasta
7 Alkuopetuksen ryhmäkokoa koskeneen valtuustoaloitteen käsittely vuonna 2025

Kaupunginvaltuusto	§ 33	23.03.2026
Kaupunginhallitus	§ 120	13.04.2026
Kaupunginhallitus	§ 248	31.08.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 75	21.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 298	19.10.2026
Kaupunkirakennelautakunta	§ 69	05.11.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

12
Valtuustoaloite paikallista asiantuntemusta hyödyntävä työryhmä kunnan investointien tueksi

KVALT 23.03.2026 § 33

Harri Piilonen jätti hänen ja 11 muun valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen paikallista asiantuntemusta hyödyntävästä työryhmästä kunnan investointien tueksi.

Päätös Merkittiin valtuustoaloite tiedoksi ja lähetettiin se edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

- - - - -

KH 13.04.2026 § 120

Äänekosken kaupungin hallintosäännön 121 §:n (Valtuutettujen aloitteet) 3 momentissa on määrätty, että kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille toimielimelle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu. Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään neljäsosa valtuutetuista, on kuitenkin toimitettava valtuuston vastattavaksi. Aloitteen on allekirjoittanut 12 valtuutettua 35:stä valtuutetusta, joten se on toimitettava valtuuston vastattavaksi.

Valtuutettu Harri Piilosen ym. 23.3.2026 jättämä valtuustoaloite on liitteenä.

Valmistelija Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja päättää pyytää teknisen johtajan lausunnon aloitteesta. Lausunto laadittava viimeistään 10.8.2026 ja toimitettava kaupunginhallitukselle mahdollisimman pian sen valmistuttua.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

KH 31.08.2026 § 248

Kaupunginvaltuusto	§ 33	23.03.2026
Kaupunginhallitus	§ 120	13.04.2026
Kaupunginhallitus	§ 248	31.08.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 75	21.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 298	19.10.2026
Kaupunkirakennelautakunta	§ 69	05.11.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Tekninen johtaja on antanut liitteenä olevan lausuntonsa 25.8.2026.

Valmistelija Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1) antaa valtuustolle tiedoksi valtuutettu Harri Piilosen ym. 23.3.2026 jättämän valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimenpiteet; ja

2) ehdottaa valtuustolle, että valtuusto toteaa sanotun valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

KVALT 21.09.2026 § 75

Kaupunginhallituksen päätösehdotus

Valtuusto:

1) merkitsee tiedoksi valtuutettu Harri Piilosen ym. 23.3.2026 jättämän valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimenpiteet; ja

2) toteaa sanotun valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Keskustelun kuluessa Harri Piilonen ehdotti Joni Kotilaisen, Toivo Hakkaraisen ja Leila Lindellin kannattamana, että asia palautetaan valmisteltavaksi.

Puheenjohtaja totesi, että seuraavat puheenvuorot koskevat ainoastaan asian palauttamista valmisteltavaksi tai käsittelyn jatkamista.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta valmisteltavaksi, joten asiasta on äänestettävä.

Kaupunginvaltuusto	§ 33	23.03.2026
Kaupunginhallitus	§ 120	13.04.2026
Kaupunginhallitus	§ 248	31.08.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 75	21.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 298	19.10.2026
Kaupunkirakennelautakunta	§ 69	05.11.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne, jotka kannattavat, että asian käsittelyä jatketaan, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Harri Piilosen ehdotusta asian palauttamisesta valmisteltavaksi, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Puheenjohtaja esitti, että äänestys suoritetaan nimenhuudolla. Äänestystapaesitys hyväksyttiin.

Pöytäkirjanpitäjä suoritti nimenhuudon. Toimitetussa äänestyksessä annettiin 15 JAA-ääntä ja 19 EI-ääntä. Tyhjiä ääniä annettiin yksi. Valtuusto oli paikalla täysilukuisena.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto on päättänyt palauttaa asian valmisteltavaksi.

- - - - -

KH 19.10.2026 § 298

Valmistelija Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus pyytää kaupunkirakennelautakunnalta täydennyslausunnon valtuustoaloitteesta. Lausunto on laadittava viimeistään 7.12.2026 ja toimitettava kaupunginhallitukselle mahdollisimman pian sen valmistuttua.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

KAURAK 05.11.2026 § 69

Kaupunginvaltuustolle on 23.3.2026 jätetty valtuustoaloite, jossa esitetään pysyvän, paikallista asiantuntemusta hyödyntävän asiantuntijatyöryhmän perustamista kaupungin investointihankkeiden valmistelun tueksi. Työryhmään esitetään rakennus-, LVI-, sähkö- ja maanrakennusalan ammattilaisia. Aloitteen tavoitteena on hyödyntää paikallista osaamista ja vähentää investointihankkeiden kustannusylityksiä.

Aloitetta on käsitelty aiemmin kaupungin toimielimissä. Kaupunginvaltuusto palautti asian syksyllä 2026 uudelleen valmisteltavaksi. Jatkovalmistelussa on tullut tarkastella erityisesti

Kaupunginvaltuusto	§ 33	23.03.2026
Kaupunginhallitus	§ 120	13.04.2026
Kaupunginhallitus	§ 248	31.08.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 75	21.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 298	19.10.2026
Kaupunkirakennelautakunta	§ 69	05.11.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

asiantuntijatyöryhmän tarpeellisuutta, sen oikeudellista asemaa, mahdollisia esteellisyyksiä sekä vaikutuksia hankkeiden valmisteluun ja kustannuksiin.

Jatkovalmistelun yhteydessä kaupunkirakennepalvelut on laatinut laajan selvityksen kaupungin investointien määrärahamuutoksista vuosilta 2016–2026. Selvityksessä on käyty läpi kaupungin toimielinten pöytäkirjoja, investointipäätöksiä ja talousarviomuutoksia sekä tarkasteltu määrärahamuutosten todellisia syitä.

Selvityksen perusteella tarkastelujaksolla on ollut arviolta 350 investointikohdetta. Näistä on tunnistettu neljä hanketta, joissa rakentamisen aikana on ilmennyt ennakoimattomia, rakentamisen aikana tulleita lisäkustannuksia. Niiden osuus on noin 1,1 prosenttia arvioidusta investointikohteiden määrästä. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kyseiset neljä hanketta olisivat ylittäneet lopulliset hyväksytyt kokonaismäärärahansa.

Selvityksessä on todettu, että huomattava osa investointien määrärahamuutoksista on johtunut hankkeiden aikaistamisesta, investointikohteiden välisistä määrärahasiirroista, uusista investointipäätöksistä tai ennen rakentamista tehdyistä kustannusarvioiden tarkistuksista. Näitä muutoksia ei voida sellaisenaan pitää rakentamisen aikaisina kustannusylityksinä.

Investointiosan kokonaismäärärahaa on tarkastelujaksolla korotettu alkuperäisestä talousarviosta vuosina 2021 ja 2025. Kumpanakaan vuonna muutettua kokonaismäärärahaa ei ylitetty. Vuonna 2021 toteutuneet investointimenot jäivät myös alkuperäisen talousarvion kokonaismäärärahaa pienemmiksi.

Selvityksen laatiminen on edellyttänyt useiden viikkojen työskentelyä ja laajan päätösaineiston läpikäyntiä. On mahdollista, ettei kaikkia yksittäisiä määrärahamuutoksia ole tunnistettu. Käytettävissä olevan aineiston perusteella mahdolliset yksittäiset puutteet eivät kuitenkaan muuta selvityksestä muodostuvaa kokonaiskuvaa.

Jatkovalmistelussa on tarkasteltu myös muiden kuntien toimintatapoja. Selvityksessä ei tullut esille vastaavaa pysyvää, paikallisista alan ammattilaisista muodostettua asiantuntijatyöryhmää, joka toimisi aloitteessa esitetyllä tavalla kunnan investointihankkeiden valmistelussa.

Kaupunginvaltuusto	§ 33	23.03.2026
Kaupunginhallitus	§ 120	13.04.2026
Kaupunginhallitus	§ 248	31.08.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 75	21.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 298	19.10.2026
Kaupunkirakennelautakunta	§ 69	05.11.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

Lainsäädäntö ei estä ulkopuolisen asiantuntemuksen käyttämistä investointihankkeissa. Pysyvän asiantuntijatyöryhmän toimintaan liittyisi kuitenkin kysymyksiä hankintojen tasapuolisuudesta, esteellisyydestä ja vastuunjaosta. Erityisesti olisi huomioitava tilanne, jossa työryhmän jäsen tai hänen edustamansa yritys osallistuisi myöhemmin saman hankkeen tarjouskilpailuun.

Pysyvän työryhmän perustaminen lisäisi myös hankkeiden valmisteluun liittyvää työtä. Selvityksessä esitetyn laskennallisen esimerkin mukaan yhden investointihankkeen käsittelyyn liittyvä työpanos ja mahdolliset kokouspalkkiot vastaisivat noin 24 900 euron kustannusta. Kyseessä on laskennallinen arvio, ei sellaisenaan kaupungille aiheutuva uusi rahameno. Useiden hankkeiden käsittely kasvattaisi työmäärää edelleen.

Kaupunkirakennepalvelut käyttää jo nykyisin hankkeissaan ulkopuolisia suunnittelijoita, rakennuttajia, valvojia ja muita asiantuntijoita. Tarvittavaa erityisosaamista voidaan hankkia myös jatkossa hankekohtaisesti. Tällöin asiantuntemus voidaan kohdistaa hankkeen tarpeisiin ja samalla säilyttää valmistelun vastuut selkeinä.

Jatkovalmistelussa ei ole tullut esille sellaisia perusteita, joiden vuoksi pysyvän asiantuntijatyöryhmän perustaminen olisi tarpeellista. Kaupunkirakennepalvelut pitää nykyistä hankekohtaiseen asiantuntemukseen perustuvaa toimintatapaa tarkoituksenmukaisempana.

Jatkovalmistelun tulokset ja investointien määrärahamuutoksia koskeva selvitys ovat tämän asian liitteenä.

Valmistelija Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587

Esittelijä Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi

Päätösehdotus Kaupunkirakennelautakunta päättää:

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteesta tehdyn jatkovalmistelun ja liitteenä olevan selvityksen Investointien kustannushallinta 2016–2026;
2. todeta, ettei valtuustoaloitteessa esitetyn pysyvän asiantuntijatyöryhmän perustaminen ole jatkovalmistelussa esitettyjen perusteiden mukaan tarkoituksenmukaista;

Kaupunginvaltuusto	§ 33	23.03.2026
Kaupunginhallitus	§ 120	13.04.2026
Kaupunginhallitus	§ 248	31.08.2026
Kaupunginvaltuusto	§ 75	21.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 298	19.10.2026
Kaupunkirakennelautakunta	§ 69	05.11.2026
Kaupunginhallitus		16.11.2026

3. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloitteeseen annetaan edellä esitetty vastaus.

Päätös Hyväksyttiin.

- - - - -

KH 16.11.2026
173/00.01.03.01/2026

Kaupunkirakennelautakunta on antanut täydennyslausuntonsa 5.11.2026.

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus:

1) antaa valtuustolle tiedoksi valtuutettu Harri Piilosen ym. 23.3.2026 jättämän valtuustoaloitteen johdosta suoritetut toimenpiteet; ja

2) ehdottaa valtuustolle, että valtuusto toteaa sanotun valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi

Päätös

Liitteet

8 Valtuustoaloite paikallista asiantuntemusta hyödyntävä työryhmä kunnan investointien tueksi
9 Teknisen johtajan lausunto aloitteeseen paikallista asiantuntemusta hyödyntävästä työryhmästä investointien tueksi
10 Investointien kustannushallinta 2016-2026

13
Ilmoitusasiat

KH 16.11.2026

Kaupunginhallitukselle on toimitettu seuraavat asiakirjat:

- Aluehallituksen pöytäkirja 3.11.2026
- Maakuntahallituksen pöytäkirja 30.10.2026
- Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymän valtuuston pöytäkirja 30.10.2026

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee em. ilmoitusasiat tiedokseen.

Päätös

14
Lautakuntien pöytäkirjat

KH 16.11.2026

Kaupunginhallitukselle on toimitettu seuraavat lautakuntien pöytäkirjat:

- kaupunkirakennelautakunta 5.11.2026
- opetus- ja kasvatuslautakunta 29.10.2026
- työllisyysaluelautakunta 28.10.2026

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen edellä mainituissa kokouksissa tehtyjä päätöksiä.

Päätös

15
Kaupunginjohtajan viranhaltijapäätökset

KH 16.11.2026

Kaupunginhallitukselle on toimitettu kaupunginjohtajan viranhaltijapäätökset.

51 § Elinvoimajohtajan, vs. elinvoimajohtajan, hallintopäällikön, vs. henkilöstöpäällikön, kaavoituspäällikön, talousjohtajan ja työllisyysaluejohtajan viranhaltijapäätösten tarkastaminen / lokakuu 2026
52 § Työllisyyspalvelupäällikön virkavaalin vahvistaminen
53 § Sivutoimiluvan myöntäminen / Henriikka Mäkelä
54 § Sivutoimi-ilmoitukset ajalla 1.10. - 31.10.2026

Valmistelija Hallintojohtaja Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää, että kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksiä ei oteta käsiteltäväksi.

Päätös